

บทที่ 3

ผลการศึกษาและวิเคราะห์

การศึกษารายงานโครงการเฉพาะบุคคลเรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก” เป็นการศึกษาถึงแนวทาง กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวในประเทศ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก การปรับเปลี่ยนครั้งนี้จึงมีผลต่อการบริหารงานข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และมีส่วนที่จะนำประสบการณ์จากการเปลี่ยนวิธีการทำงานไปกำหนดหรือพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารงานข่าวที่เหมาะสมของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ต่อไปในอนาคต การศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาว่า ต้องการศึกษเฉพาะกรณีสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยศึกษารูปแบบ ลักษณะงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ประกอบกับนโยบายของผู้บริหาร สำหรับสาเหตุที่เลือกศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เนื่องจากผู้ศึกษาได้พิจารณาพบว่า สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เนื่องจากเป็นสถานีข่าวที่ถูกควบคุมและวางนโยบายการบริหารข่าวโดยกองทัพ และมีการดำเนินงานมาเป็นเวลานานกว่า 52 ปี ซึ่งตลอดเวลาที่ผ่านมามาสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ได้มีการพัฒนางานข่าวในประเทศ อยู่เสมอ แต่ก็ยังพบปัญหาและอุปสรรคภายใต้การบริหารจัดการภายในองค์กรอยู่เสมอ

โดยผลการศึกษากลยุทธ์การพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จะทำให้ทราบถึงปัญหา แนวการแก้ไข และการพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อการแสดงให้เห็นผลการศึกษาอย่างชัดเจน จึงแบ่งรายงานผลการศึกษานี้ ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบ ลักษณะงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

ส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

ส่วนที่ 1

การศึกษารูปแบบ ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศของ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลจากเอกสารระหว่างเดือนมกราคม 2552 – เดือนกุมภาพันธ์ 2552 ทำให้สามารถวิเคราะห์รูปแบบ ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ดังนี้

1. ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศ
2. กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานข่าวในประเทศ
3. ประเภทงานข่าวในประเทศ

1. ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศ

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เป็นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติ 2 ของประเทศไทย ออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง ด้วยระบบดิจิทัล โดยมีกองทัพบกเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ ทั้งนี้ ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ต้องยึดนโยบายการผลิตข่าวตามที่ พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา ผู้บัญชาการทหารบก ในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และ พลโทกิตติทัศน์ บำเหน็จพันธ์ุ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อประเทศชาติ รัฐบาล เจ้าหน้าที่หรือกลุ่มบุคคลและต้องส่งเสริมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
2. ระวังระวัง อย่าให้ผิดพลาด หรือสร้างความเข้าใจผิด
3. ถูกต้อง ทันเวลา ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีงามของประชาชนหรือไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกแก่บุคคลในชาติ ไม่กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ
4. หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง แต่ไม่ใช้การปิดกั้นทางความคิด
5. ถ้อยคำที่ใช้ต้องสุภาพ ละเว้นการเสียดสีและภาพที่น่าหวาดเสียว ยั่วยุ กามารมณ์ หรือลามกอนาจาร
6. มีความพร้อมในการเสนอข่าวอยู่เสมอ
7. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของรัฐบาลและของกองทัพ

จากการสัมภาษณ์ พันเอกพิเศษ สรวุธ กาพย์เดโช หัวหน้าฝ่ายข่าว และขีดชนก อภิชิตวิรพงษ์ รองหัวหน้าแผนกข่าวในประเทศ ซึ่งเป็นผู้วางแนวทาง รูปแบบ ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และจากการสังเกตรวบรวมทั้งจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก แล้วพบว่า สามารถแบ่งรูปแบบ ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1.1 การผลิตงานข่าวปกติ

เป็นการทำข่าวประจำวัน มีช่วงเวลาออกอากาศตั้งแต่ช่วงเช้า แบ่งออกเป็น ข่าวต้นชั่วโมง ข่าวเที่ยง ข่าวภาคค่ำ จนถึงข่าวเที่ยงคืน ซึ่งเป็นการนำเสนอข่าวที่มีความหลากหลายน่าสนใจตลอดทั้งวันที่ผ่านมา โดยอาจหยิบหัวข้อข่าวซึ่งเป็นประเด็นที่ประชาชนสนใจ จากหนังสือพิมพ์กรอบเข้าขึ้นมาเสนอ พร้อมทั้งชี้ให้ติดตามความคืบหน้าของประเด็นนั้น ๆ ในข่าวช่วงต่อไป นอกจากนี้ยังนำเสนอข่าวสถานการณ์หรือเรื่องราวที่น่าสนใจใหม่ ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ โดยมีการจัดทีมข่าวเพื่อออกไปทำข่าวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ซึ่งบรรณาธิการข่าวประจำวันจะเป็นผู้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของข่าวออกอากาศในแต่ละช่วงข่าว โดยข่าวที่จะออกอากาศจะต้องผ่านกระบวนการตัดต่อเทปให้เสร็จสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอออกอากาศในช่วงเวลาข่าวต่าง ๆ

ข่าวภาคเที่ยง ซึ่งออกอากาศในเวลา 11.50-12.30 น. เป็นการนำเสนอข่าวในรูปแบบกึ่งทางการ ขยายประเด็นเด่น และเปิดประเด็นใหม่ โดยเน้นข่าวสถานการณ์ที่อยู่ในกระแสวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนในทุก ๆ ด้าน ทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม และทหาร เป็นการประมวลสถานการณ์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ทั้งที่เป็นประเด็นต่อเนื่อง และประเด็นใหม่ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การรายงานข่าวในช่วงถัดไป ทั้งนี้ผู้ประกาศข่าวทำหน้าที่รายงานโดยการนำเสนอข่าวจากสายข่าวต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการรายงานสดทางโทรศัพท์ในกรณีที่สำคัญ แต่ที่เน้นเป็นพิเศษในการรายงานข่าวช่วงนี้คือ การรายงานข่าวสดข่าวสำคัญจากรถถ่ายทอดสด นอกจากนี้ยังมีสื่อบุคคลพิเศษ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับกระแสข่าวของแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ เป็นการเจาะลึกในทุกแง่มุม นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ประเด็นเศรษฐกิจโดยเชิญนักวิชาการมาร่วมสนทนาด้วย ทั้งนี้ในเจาะข่าวเสาร์ – อาทิตย์ จะมีสื่อบินไซค์กองทัพ ซึ่งเป็นเรื่องราวภารกิจปฏิบัติหน้าที่ของเหล่าทหารกล้าในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และประเทศชาติ นอกจากนี้ยังมีสื่อบุคคลพิเศษที่ผ่านป่าด้วยพระบารมี ซึ่งเป็นเรื่องราวภารกิจปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และรักษาสภาพแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร

ข่าวภาคค่ำ ซึ่งออกอากาศในเวลา 19.05-20.00 น. เป็นการนำเสนอข่าวในรูปแบบกึ่งทางการ มีการรับส่ง พุดคุยระหว่างผู้ประกาศ เน้นการรายงานสดข่าวสำคัญ สก๊ิปข่าวรวมทั้งขยายประเด็นเด่น และนำเสนอสภาพอากาศในแต่ละวันในช่วงลมฟ้าพยากรณ์ โดยการนำเสนอมีลักษณะคล้ายกับการนำเสนอรายการข่าวประจำวันโดยทั่ว ๆ ไป แต่จะเลือกเพียงข่าวที่สำคัญ สถานการณ์เด่น หรือเหตุการณ์ที่เป็นที่สนใจของประชาชนมานำเสนอแบบกระชับตรงประเด็น โดยจับจุดจากธรรมชาติของคนซึ่งมีความอยากรู้ อยากเห็น อยากได้รับข่าวสารบ้านเมืองที่สำคัญในหลากหลายเรื่องราว เฉพาะสาระอันเป็นใจความสำคัญ

โดยช่วงที่ 1 เริ่มต้นที่ Headlines News บอกให้ผู้ชมทราบว่าจะได้รับรู้เรื่องราวข่าวคราวอะไรบ้างในรายการข่าวช่วงนี้ ซึ่งเป็นการเกริ่นนำเข้าการรายงานข่าวที่ช่วยกระตุ้นความสนใจให้ติดตามชมกันโดยตลอด โดยนำเสนอข่าวเด่นที่สุด สถานการณ์ที่น่าสนใจที่สุด เหตุการณ์สำคัญที่สุด รวมถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขยายผลข่าวจากทุกสายข่าว ในหลากหลายเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การเงินการธนาคาร เทคโนโลยี ไทคม นาคม หรือจะเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญทางธรรมชาติ โดยจะเน้นนำเสนอหนักกับข่าวการเมือง ทหาร และข่าวเศรษฐกิจ

สำหรับช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 เป็นการนำเสนอข่าวในลักษณะเดียวกันที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีค่าสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจของลงมา แต่ก็ยังคงเป็นเรื่องราวเด่นที่เกิดขึ้นในวันนั้น ๆ และเป็นข่าวสารที่ยังอยู่ในความต้องการบริโภคของประชาชน เป็นการขยายผลข่าวสำคัญที่ทุกคนรอคอยรับทราบถึงความคืบหน้า ณ เวลาปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีเจาะประเด็นข่าวร้อน ซึ่งออกอากาศในเวลา 22.05-22.30 น. เป็นการรายงานความคืบหน้า และสรุปข่าวที่น่าสนใจตลอดทั้งวัน โดยจัดเป็น 10 อันดับข่าวเด่น รวมทั้งมีการวิเคราะห์ และสัมภาษณ์สดประเด็นข่าวร้อน นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ประเด็นร้อนเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการนำเสนอเรื่องราวความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจในรอบวันที่ผ่านมา ทั้งนี้การนำเสนอข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ในทุกช่วงเวลาออกอากาศได้มีการนำวีดีโอวอลล์ และเวอร์ช่วลมาใช้ประกอบรายการ เพื่อให้การนำเสนอข่าวมีความน่าสนใจ และเพิ่มอรรถรสในการรับชมข่าวมากยิ่งขึ้น

1.2 การผลิตงานข่าวกรณีเร่งด่วน

ข่าวลักษณะนี้จะเป็นข่าวเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน และมีผลกระทบต่อประชาชน เป็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากประชาชน รวมทั้งความมั่นคงของประเทศ เป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งหมายถึงเหตุการณ์สำคัญบางอย่าง หรือ สถานการณ์สำคัญบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดมาก่อนในวันนั้น เช่น กรณีที่ทหารเข้าสลายการชุมนุมกลุ่มคนเสื้อแดง

การทำข่าวลักษณะนี้จะต้องสามารถตัดเข้าข่าว (Breaking News) เพื่อรายงานสดสถานการณ์ความคืบหน้าได้ทันที โดยใช้แผนเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์การทำข่าว

1.3 การผลิตรายการข่าวพิเศษ

เป็นการนำเสนอข่าวในลักษณะ Talk of the town คือ เป็นสถานการณ์พิเศษที่เกิดขึ้น ข่าวลักษณะนี้จะได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ดำเนินการบันทึกเทปหรือรายงานข่าวสดในรูปแบบการสนทนาข่าว ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากประชาชน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ข่าวลักษณะนี้จะเป็นการชี้แจงอธิบายรายละเอียดให้ประชาชนเข้าใจกระจ่างแจ้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหรือตื่นตระหนกตกใจ เช่น คำแถลงสถานการณ์ฉุกเฉินของนายกรัฐมนตรี เป็นต้น

1.4 การผลิตรายการข่าวเฉพาะตามสัญญาเช่าซื้อช่วงเวลาข่าว

โดยมีบริษัทเอกชนมาเช่าซื้อช่วงเวลาและกำหนดรูปแบบรายการข่าวเฉพาะร่วมกันกับฝ่ายข่าว ซึ่งทีมข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ได้ร่วมผลิตข่าวกับผู้จัดที่เช่าซื้อเวลา ซึ่งการผลิตรายการข่าวลักษณะนี้จะมีระยะเวลากำหนดสัญญาเช่าซื้อช่วงเวลา และสามารถเปลี่ยนแปลงได้หลังจากหมดสัญญาเช่าซื้อ เช่น สยามเช้า ซึ่งเป็นรายการข่าวที่ได้ผลิตร่วมกับบริษัทในเครือเนชั่น มีรูปแบบเป็นการคุยข่าวระหว่างผู้ประกาศหญิง ชาย 2 คน โดยสรุปข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ในแบบวิเคราะห์เจาะลึก และสัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์ รวมทั้งรายงานสดจากสถานที่เกิดเหตุ และสถานีสนามเป้า ซึ่งเป็นรายการคุยข่าว ดำเนินรายการโดยผู้ประกาศหญิง ชาย 3 คน ในรูปแบบวิเคราะห์เจาะลึก ทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม และทหาร มีการสัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์ และสื่อบริษัทเรียกรถพยาบาลช่วย นอกจากนี้ ยังมีรายการคุยข่าว 10 โมง ซึ่งเป็นรายการข่าวในรูปแบบวาไรตี้ เน้นกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้าน คนรุ่นใหม่ และคนทำงาน การนำเสนอแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 หอรับข่าว เสนอประเด็นข่าวที่น่าสนใจในรอบวันที่ผ่านมา ช่วงที่ 2 ช่วงคุยข่าวเล่าเรื่องโดยมีแขกรับเชิญมาร่วมพูดคุยในรายการ และช่วงที่ 3 คือ ช่วงคุยทำข่าว ที่นำเสนอทั้งศิลปะบันเทิง อาสาคลายทุกข์ ประเทศไทยวันนี้

2. กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานข่าวในประเทศ

จากการสัมภาษณ์ วีระบุรุษ อินทรกำแหง บรรณาธิการข่าวสายการเมือง ธีณดู อภิชาติวรพงษ์ บรรณาธิการข่าวสายสังคม และจิรัชศักดิ์ กัณฐสุสุทธิ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวสายอาชญากรรม พบว่าในการพิจารณาทีมข่าวออกไปทำข่าวตามห้วงเวลาและสถานที่ต่าง ๆ บรรณาธิการแต่ละสายจะเป็นผู้พิจารณาจากผู้ที่เข้าเวร ซึ่งแบ่งไปตามระยะเวลาปฏิบัติงาน

24 ชั่วโมง ตั้งแต่ 09.00 น. ถึง 09.00 น. ของวันรุ่งขึ้น และพิจารณาผู้สื่อข่าวที่รับผิดชอบดูแลหน่วยงานนั้น ๆ (แหล่งข่าว) ประกอบเข้าด้วยกัน

นอกจากนี้ยังมีทีมงานกำกับดูแลข่าว (Producer) ซึ่งประกอบด้วยบรรณาธิการข่าวทุกสายซึ่งจะประชุมร่วมกันในช่วงเช้าเวลา 09.30 นาฬิกา ของทุกวัน โดยทีมงานกำกับดูแลข่าวจะมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการนำเสนอข่าวให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย (สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 8 กุมภาพันธ์ 2550) โดยทำหน้าที่ ดังนี้

- คิดสร้างสรรค์ พัฒนา ปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวในประเทศ ให้มีความน่าสนใจและน่าติดตามอย่างต่อเนื่อง

- เสนอประเด็นข่าว การผลิตสื่อบุคคล เพื่อขยายผลข่าวที่มีความสำคัญ โดยประสานกับบรรณาธิการข่าวสายต่าง ๆ

- ประสานกับศูนย์ผลิตข่าวในการจัดทำกราฟฟิกภาพข่าว เพื่อเสริมข่าวให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

- ศึกษา ติดตาม และเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก กับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น

เมื่อกำหนดแผนงานเรียบร้อยแล้วก็จะเสนอหัวหน้าฝ่ายข่าว เพื่ออนุมัติให้ทีมข่าวออกไปปฏิบัติงานตามเวลา และสถานที่ ที่ได้กำหนดไว้ในแผนทำข่าว และสามารถเปลี่ยนแปลงหมายข่าวได้ตลอดเวลา หากมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน และเป็นประเด็นข่าวที่น่าสนใจซึ่งทีมข่าวต้องพร้อมโยกทีมเปลี่ยนแปลงสถานที่ได้ตลอดเวลา โดยแบบฟอร์มแผนทำข่าวจะประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ดังนี้

1. เวลา / สถานที่ทำข่าว
2. หัวข้อข่าว
3. แหล่งข่าว / สถานที่ทำข่าว
4. ประเด็นการนำเสนอข่าว ตามหัวข้อข่าว
5. รายชื่อผู้สื่อข่าว / ช่างภาพ / พลขับ
6. เวลาที่พร้อมนำเสนอออกอากาศ

ตารางที่ 3.1

ตารางแบบฟอร์มแผนการทำข่าวประจำวัน

เวลา	หัวข้อข่าว	แหล่งข่าว/ สถานที่	ประเด็นข่าว	ผู้สื่อข่าว/ ช่างภาพ/พล ขับ	เวลาพร้อมเสนอ ออกอากาศ
09.00	ผบ.ทบ.ตรวจ เยี่ยม 3 จว. ชายแดน ภาคใต้	ขสทบ.	สถานการณ์ 3 จว. ชายแดน ภาคใต้	เตือนใจ ปรีชา	12.00 – 20.00 น. (รายงานข่าววิทยุ ด้วย)

ทั้งนี้กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานข่าวในประเทศเพื่อออกอากาศในแต่ละวัน มีหลากหลายขั้นตอนซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้

2.1 การหาข่าวและทำข่าว

หลังจากทีมข่าวทราบแผนงานข่าวแล้ว ผู้สื่อข่าวในฐานะหัวหน้าทีมจะต้องดำเนินการ โดยศึกษาประเด็นข่าวจากแหล่งข่าว และสื่ออื่น ๆ ตลอดจนจนการเดินทางไปยังสถานที่ทำข่าวเพื่อพบแหล่งข่าว ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูลไว้ล่วงหน้า พร้อมทั้งประสานงานกับทีมข่าวประกอบด้วย ช่างภาพ เพื่อให้แนวทางในการทำข่าว และความต้องการอุปกรณ์เพิ่มเติม เช่น ไมโครโฟน ไฟสปอตไลท์ ขาดังกล้อง เป็นต้น รวมทั้งภาพข่าวที่ต้องการ บุคคลในข่าว และข้อมูลอื่น ๆ ที่เห็นว่ามีควมจำเป็น นอกจากนี้ยังต้องประสานงานกับพลขับ เพื่อชี้แจงเส้นทางก่อนออกเดินทาง และกำหนดเวลาเดินทางไป-กลับ ต้องเดินทางไปถึงก่อนเวลาอย่างน้อย 30 นาที เพื่อตรวจสอบสถานที่และศึกษาข้อมูลในสถานที่จริงอีกครั้ง หากประสบปัญหาเรื่องเวลาเดินทางกลับต้องยืดเยื้อออกไป เช่น แหล่งข่าวไม่ตรงต่อเวลา การจราจรติดขัด ผู้สื่อข่าวจะต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่จักษยานยนต์รับเหมาข่าว (รหัสลับ “ซาลิ”) ให้มารับเหมาข่าวพร้อมคำบรรยายข่าว (สคริปข่าว) เพื่อนำกลับไปสถานี เพื่อให้บรรณาธิการข่าวประจำวันดำเนินการตรวจแก้ไขคำบรรยายข่าวก่อนส่งให้แผนกผลิตข่าวตัดต่อภาพให้ทันต่อเวลาออกอากาศ นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวยังต้องรับผิดชอบในการรายงานข่าววิทยุคลื่นกองทัพบกด้วย โดยมี บรรณาธิการศูนย์ข่าววิทยุเป็นผู้พิจารณาในการออกอากาศอีกครั้ง ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวต้องรับผิดชอบในการเบิกค่าใช้จ่าย และสำรองจ่ายเงินล่วงหน้า เช่น ค่าทางด่วน เพื่อความคล่องตัว รวดเร็วในการปฏิบัติงานและต้องรายงานค่าใช้จ่ายหลังจบภารกิจ

นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวยังต้องตระหนักในความเป็นผู้สื่อข่าวที่ดี มิใช่ทำหน้าที่เพียงเป็น Microphone Holder ต้องมีไหวพริบ ฉับไว ไม่ตกประเด็นข่าว เมื่อได้ข่าวแล้ว หรือมีประเด็นข่าวเพิ่มเติมต้องรายงานกลับศูนย์ข่าว และประสานงานกับ บรรณาธิการสาย ด้วยระบบการสื่อสารที่เร็วที่สุด เช่น วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์ หรือโทรสาร ในกรณีเดินทางกลับมาทันเวลา ต้องนำเทปข่าวพร้อมคำบรรยายข่าวไปส่งบรรณาธิการ เวิร์กประจำวันให้เร็วที่สุด พร้อมทั้งกำกับดูแลและให้คำแนะนำการติดต่อเทปข่าวในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ ทั้งยังต้องติดตามข่าว เช็คข่าวที่ตนเองรับผิดชอบในการออกไปทำข่าวเปรียบกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความแตกต่างของข่าว อันจะส่งผลดีในการพัฒนาวิธีการนำเสนอ ตลอดจนเป็นข้อมูลในการติดตามความคืบหน้าของข่าวต่อไป

2.2 จุดรวบรวมข่าว

ผู้สื่อข่าวในประเทศทุกสายข่าว จะนำเทปข่าว พร้อมคำบรรยายข่าวมาส่งที่แผนกผลิตข่าว และทุกครั้งต้องบันทึกเวลารับ-ส่งเทปข่าว ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบและบันทึกผลงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้แผนกผลิตข่าวโดยหัวหน้าชุดจะดูแลควบคุมจ่ายเทปต้นฉบับให้เจ้าหน้าที่ติดต่อดำเนินการ พร้อมคำบรรยายข่าวที่ตรวจแก้โดยบรรณาธิการข่าว หลังจากติดต่อเรียบร้อยแล้วจะต้องนำเทปต้นฉบับมาส่งคืน ณ จุดรวบรวมข่าว เพื่อส่งคืนแก่ช่างภาพผู้เป็นเจ้าของเทปในวันรุ่งขึ้น ส่วนภาพข่าวต้นฉบับของสายข่าวในประเทศ แผนกห้องสมุดข่าวจะดำเนินการเก็บรวบรวมไว้ และบันทึกข่าวที่ออกอากาศทุกห้วงเวลาของแต่ละวัน เก็บไว้เป็นข้อมูลในห้องสมุดข่าวด้วย

2.3 การเรียบเรียงข่าว

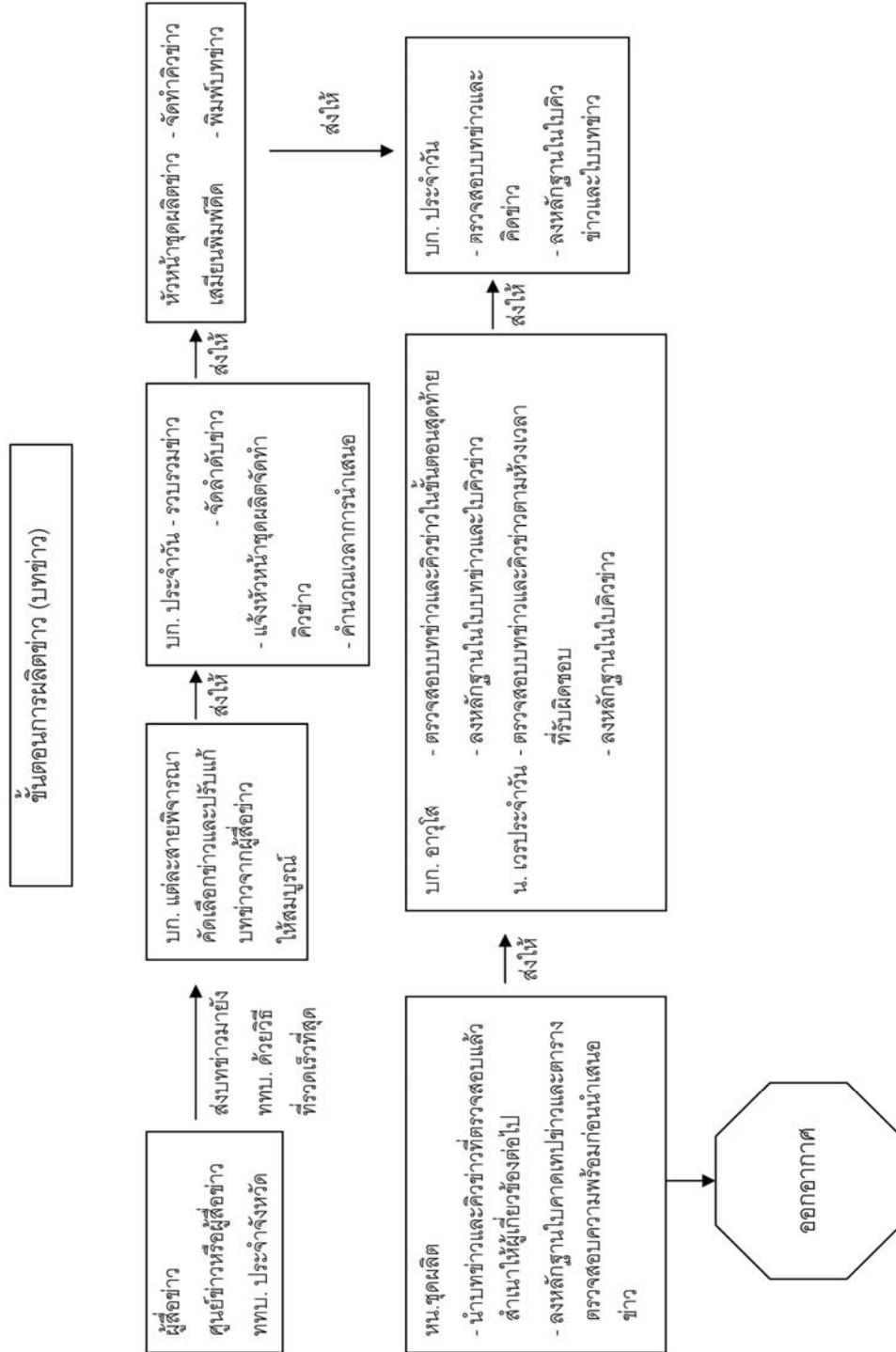
ขั้นตอนการเรียบเรียงข่าวในประเทศ เป็นความรับผิดชอบของ บรรณาธิการเวิร์กประจำวัน ที่จะนำข่าวทุกข่าวมารวบรวมเรียบเรียง ประชุมแต่งข่าวให้น่าสนใจ เช่น ข่าวที่มีเนื้อหาในทิศทางเดียวกันก็จะนำมาร้อยเป็นข่าวเดียวนำเสนอสั้น ๆ กระชับ เรียกว่าข่าวร้อย ส่วนข่าวประเด็นเด่น ๆ อาจปล่อยเสียงสัมภาษณ์ของแหล่งข่าว และเสนอเป็นข่าวเดียว เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การเสนอข่าวมีความน่าสนใจและสามารถนำเสนอได้ในห้วงเวลาที่จำกัด

ดังนั้น บรรณาธิการเวิร์กประจำวันจะต้องทราบรายละเอียดของแผนงานข่าวทุกสายข่าว ทั้งในเรื่องประเด็นข่าว ทีมข่าว เวลาทำข่าว เวลาในการนำเสนอข่าว รวมทั้งความยาวข่าวที่ต้องการเสนอ เพื่อเตรียมข้อมูลรายละเอียดของข่าวแต่ละข่าว และติดตามข้อมูลข่าวจากผู้สื่อข่าวให้เร็วที่สุด เพื่อจัดลำดับความสำคัญและนำมาเรียบเรียงในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้มีความน่าสนใจในการนำเสนอข่าว จากนั้นส่งร่างข่าวให้ผลิตข่าว เพื่อให้เสมียนพิมพ์ข่าวดำเนินการพิมพ์คำบรรยายข่าว ซึ่งบรรณาธิการเวิร์กประจำวัน จะต้องตรวจแก้คำผิด วรรคตอน และรายละเอียดอื่น ๆ เพื่อส่งมอบคำบรรยายข่าวพร้อมเทปภาพข่าวให้เจ้าหน้าที่ติดต่อแผนกผลิตข่าวดำเนินการตัด

ต่อ พร้อมให้คำแนะนำ กำกับดูแลในการตัด อย่างไรก็ตามบรรณาธิการเวรประจำวันจะต้องตรวจสอบเทปข่าวที่ตัดต่อแล้ว พร้อมคำบรรยายข่าวเพื่อความเรียบร้อยอีกครั้ง

ภาพที่ 3.1

โครงสร้างขั้นตอนการผลิตข่าวในประเทศ

ที่มา: ขั้นตอนการผลิตข่าว (น.12), โดย สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 2551, เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์.

2.4 การจัดลำดับข่าวและตรวจเทปข่าว

การจัดลำดับข่าวหรือจัดคิวข่าว บรรณาธิการประจำวันจะต้องจัดลำดับข่าวในการออกอากาศและกำหนดเวลาของแต่ละข่าวให้อยู่ในกรอบของเวลาตามผังข่าวที่ได้รับนโยบายจากผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และก่อนที่จะนำเทปข่าวไปออกอากาศ จะต้องตรวจเทปข่าวที่ผลิตเสร็จแล้วอย่างรอบคอบ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างนายทหารเวรประจำวันกับ บรรณาธิการเวรประจำวันและหัวหน้าชุดผลิต

2.4.1 การจัดลำดับข่าว / จัดคิวข่าว

เมื่อผ่านขั้นตอนการตรวจสอบบทข่าวและการตัดต่อภาพแล้ว ก็จะถึงขั้นตอนการจัดคิวข่าวและการตรวจเทปข่าว การจัดคิวข่าวเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างนายทหารเวรข่าว บรรณาธิการข่าวประจำวัน และหัวหน้าชุดผลิต โดยมีนายทหารเวรข่าวเป็นผู้ตัดสินใจและกำกับดูแลเป็นส่วนรวม ด้านการจัดคิวข่าวนี้อาจต้องตรวจสอบว่ามีเวลานำเสนอข่าวในประเทศได่กี่นาที เมื่อหักเวลาเสนอข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ และข่าวราชสำนัก รวมทั้งเวลาโฆษณา เวลาโฆษกออกตัวและไตเติ้ลข่าว นำเวลาที่ได่มาคำนวณเวลาเปรียบเทียบกับปริมาณข่าวที่ได่เตรียมไว้ พร้อมคัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอแยกออก สำหรับข่าวที่มีประเด็นอ่อนกว่าและเวลานำเสนออาจไม่เพียงพอก็ให้แยกไว้ขึ้นคิวข่าวช่วงท้าย หรืออาจไม่ได้นำเสนอเลยก็ได้ หลังจากนั้นพิจารณาข่าวเด่นของแต่ละสาย ซึ่งเรียงลำดับความน่าสนใจในแต่ละสาย โดยมีข้อกำหนดว่าข่าวสุดท้ายของแต่ละสายควรที่จะเป็นข่าวเบา ๆ จัดคิวข่าวตามเวลาที่มืออยู่ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของเวลาเสนอข่าว หัวหน้าชุดผลิตข่าวนำข้อมูลจากคิวข่าวที่ได้ไปจัดพิมพ์ใบกำกับข่าว พิมพ์ออกใต้คิวจากใบกำกับข่าวและคำบรรยายข่าว

หลังจากนั้นกำหนดหัวข้อข่าวแล้วดำเนินการลงเสียงและตัดภาพประกอบหัวข้อข่าว สำหรับการตรวจสอบเทปข่าวก็เป็นความรับผิดชอบเป็นลำดับ คือเจ้าหน้าที่ตัดต่อ หัวหน้าชุดผลิตข่าว บรรณาธิการสายข่าว บรรณาธิการข่าวประจำวัน และนายทหารเวรข่าว ซึ่งมีขั้นตอนการตรวจสอบหลายขั้นตอนด้วยกัน เรื่องที่ต้องดูก็มีความยาวเทปต้องไม่สั้นกว่าคำบรรยาย คุณภาพของเทปต้องไม่ยับ ภาพไม่กระโดด แสงในการถ่ายทำมีความถูกต้อง ภายในเทปตรงกับเนื้อหาข่าว ภาพ INSERT ไม่ซ้ำซากและตรงประเด็น เสียงในเทปตรงกับที่กำหนดไว้อยู่ในระดับที่ได้มาตรฐาน คือ ไม่ดังเกินไป ไม่ค่อยเกินไปจนฟังไม่ได้ยิน เสียงชัดเจน ไม่มีเสียงรบกวน การซ้อนตัวอักษรมีความถูกต้องแน่นอน มีขนาดพอเหมาะ อ่านง่าย สวยงาม ต้องตรวจความเรียบร้อยขององค์ประกอบของภาพ เช่น มุมกล้อง ระดับแสง ไม่นำภาพที่ไม่เหมาะสมออกอากาศ ยกตัวอย่าง ภาพที่รัฐมนตรีกำลังดักอาหารเข้าปาก ภาพหวาดเสียวหรือภาพที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร เมื่อตรวจเสร็จแล้ว หัวหน้าชุดผลิตต้องลงนามกำกับ

ในฉลากปิดกล่องเทป และจากการสังเกต ยังพบด้วยว่า บรรณาธิการข่าวประจำวัน จะให้ความสำคัญของการเรียงลำดับข่าวสอดคล้องกับนโยบายด้วย เช่น ข่าวช่วง 17.00 น. เป็นการเสนอข่าว HIGH LIGHT พิจารณาจากสภาพการแข่งขันระหว่างช่องด้วย ส่วนข่าวภาค 19.20 น. จะเริ่มต้นด้วยข่าวที่มีความสำคัญน้อยกว่าข่าวช่วงแรก ข่าวราชสำนัก ข่าวกีฬา และจบลงด้วยข่าวบันเทิง ส่วนตรงกลางจะเป็นข่าวเบาและสก็๊ปข่าว (SCOOP) เพื่อช่วยเสริมให้ข่าวเบา มีลักษณะน่าสนใจมากขึ้น

2.4.2 การตรวจสอบเทปข่าว

แผนกข่าวในประเทศจะมีขั้นตอนการผลิตร่วมกับแผนกผลิตข่าวทุกขั้นตอน มีผู้ที่รับผิดชอบงานร่วมกันหลายส่วน คือ เจ้าหน้าที่ตัดต่อ หัวหน้าชุดผลิตข่าว บรรณาธิการสายข่าว บรรณาธิการเวรประจำวัน และนายทหารเวร ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

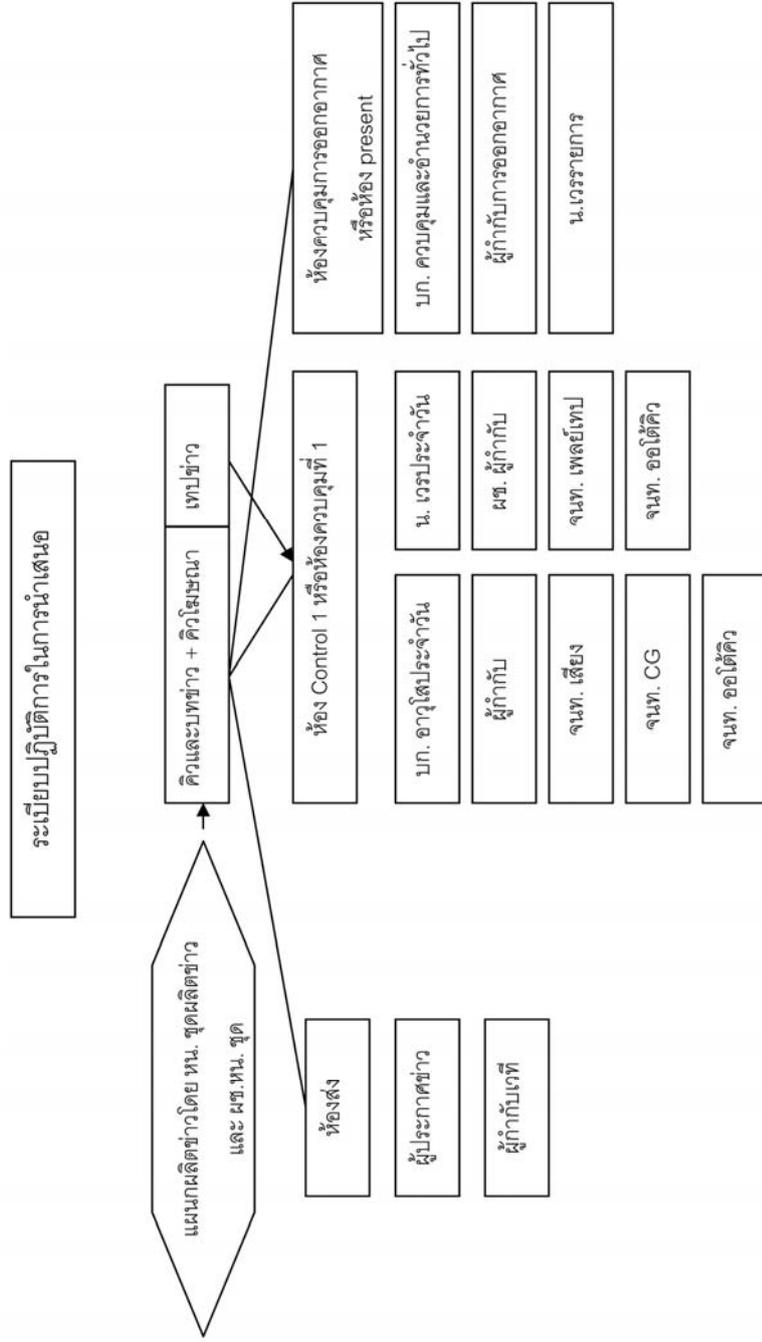
การตัดต่อความยาวเทป ต้องไม่สั้นกว่าคำบรรยาย (สคริปต์ข่าว) เทปที่ใช้ในการตัดต่อต้องมีคุณภาพใช้งานได้ดี ไม่ยับ ฉะนั้นต้องตรวจเช็คเทปในการตัดต่อทุกครั้ง เลือกภาพตัดต่อไม่กระโดด แสง สี ไม่เพี้ยนไปจากปกติที่ควรจะเป็นภาพกับเนื้อข่าวต้องตรงกัน ภาพที่แทรก (insert) ไม่ซ้ำซาก และตรงประเด็น เสียงในเทปตัดต่ออยู่ในระดับที่ได้มาตรฐาน คือ ไม่ดังจนเกินไป ไม่เบาจนฟังไม่ได้ยิน เสียงชัดเจน ไม่มีเสียงรบกวน การซ้อนตัวอักษร เช่น ซ้อนชื่อได้ภาพ มีความถูกต้องแม่นยำ มีขนาดพอเหมาะ อักษรอ่านง่าย สวยงาม

ตรวจความเรียบร้อยขององค์ประกอบของภาพที่เหมาะสมจึงตัดออกอากาศได้แก่ มุมกล้องระดับแสง ไม่นำภาพที่ไม่เหมาะสมออกอากาศ เช่น ภาพที่ส่อไปทางลามกอนาจาร ภาพหวาดเสียว หลังจากตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว หัวหน้าชุดผลิตข่าวต้องลงนามกำกับในฉลากปิดกล่องเทป นำสคริปต์ข่าวและเทปข่าวส่งให้เจ้าหน้าที่ทุกส่วนในการออกอากาศเพื่อออกอากาศ ประกอบด้วย ผู้ประกาศข่าว นายทหารเวร เจ้าหน้าที่เพลย์เทป เจ้าหน้าที่ควบคุมเสียงผู้กำกับเวที ผู้พิมพ์ออกไต์คว เป็นต้น

ขั้นตอนการผลิตงานข่าวประจำวันของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2

แสดงขั้นตอนการนำเสนอด่วนในประเภท

- เอกสารและเทปและผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมตามห้องต่าง ๆ ก่อนเวลาการนำเสนอข่าวตามนโยบายของ ผอ.ททบ. ข่าวเบรก ก่อน 10 นาที

ห้องข่าว 10 โมง ข่าวภาคเที่ยง และข่าวเมฆาคำพร้อมก่อน 30 นาที

- น. เจริญการ ประธานหน่วยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความพร้อม และการแก้ปัญหาโดยร่วมหารือกับ บก. อวูไลประจำวัน

- จนท. แผนกผลิตข้าว ซึ่งนำเทปมายังห้อง control ต้องอยู่ประจำห้อง control เพื่อช่วยเหลือ น. เจริญการในวันตรวจสตอปเทปข่าวครบถ้วนหรือไม่

ที่มา: ขั้นตอนการนำเสนอด่วน (น.14), โดย สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 2551, เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์.

จากการสัมภาษณ์ วีระบุรุษ อินทรกำแหง บรรณารักษ์อาวุโสสายการเมือง และเอ็นดู อภิชชาติวงษ์ บรรณารักษ์อาวุโสสายสังคม พบว่านอกจากแผนการทำข่าวประจำวันแล้ว สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ยังมีแผนการทำข่าวประจำเดือน และประจำปี เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานข่าวแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสามารถทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ซึ่งนับเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวควรมี

2.5 แผนการทำข่าวประจำเดือน

แผนการทำข่าวประจำเดือน เป็นแผนงานข่าวระยะกลางที่บรรณารักษ์สายข่าว เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำขึ้น เพื่อเตรียมงานในแต่ละสาย และนำเสนอต่อหัวหน้าฝ่ายข่าวล่วงหน้าในแต่ละเดือนก่อนการปฏิบัติ ซึ่งหัวข้อที่จะบันทึกลงในแผนการทำข่าวประจำเดือน ประกอบด้วย

1. วัน เดือน ปีที่จะทำข่าว
2. หัวข้อข่าว
3. แหล่งข่าว / สถานที่ทำข่าว
4. การเดินทางไป-กลับ
5. ระบบการสื่อสารระหว่างทีมข่าวกับบรรณารักษ์ข่าว
6. หมายเหตุ

ตารางที่ 3.2

ตารางแบบฟอร์มแผนการทำข่าวประจำเดือน

วัน เดือน ปี	หัวข้อข่าว	แหล่งข่าว/สถานที่	การสัมภาษณ์	ระบบสื่อสาร	หมายเหตุ

2.6 แผนการทำข่าวประจำปี

แผนการทำข่าวประจำปี เป็นแผนงานข่าวระยะยาว เพื่อเตรียมงานเป็นส่วนรวมของแผนก และนำเสนอต่อหัวหน้าฝ่ายข่าวในแต่ละปีก่อนการปฏิบัติ ซึ่งหัวข้อที่จะบันทึกประกอบด้วย

1. วัน เดือน ปีที่จะทำข่าว
2. หัวข้อข่าว

3. แหล่งข่าว / สถานที่ทำข่าว
4. สายข่าวที่รับผิดชอบ
5. หมายเหตุ

ตารางที่ 3.3

ตารางแบบฟอร์มแผนการทำข่าวประจำปี

วัน เดือน ปี	หัวข้อข่าว	แหล่งข่าว/สถานที่	สายข่าว	หมายเหตุ

ทั้งนี้ ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ขึ้นอย่างกะทันหัน ไม่สามารถกำหนดแผนการทำข่าวได้ล่วงหน้า ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ก็จะใช้แผนเผชิญเหตุ

2.7 แผนเผชิญเหตุ

แผนเผชิญเหตุในการรายงานข่าวด่วน กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (CODE RED) (สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 2 มีนาคม 2550) คือ แผนการทำข่าวที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ไม่สามารถกำหนดแผนงานไว้ล่วงหน้าได้ เมื่อเกิดเหตุการณ์อยู่ในสภาวะคับขันระดับรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาค รัฐบาล ประชาชน และสถาบันสูงสุดของชาติ ได้แก่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ เช่น สงคราม เหตุการณ์ผู้รบตามพื้นที่ต่าง ๆ การลอบสังหารบุคคลสำคัญ การก่อวินาศกรรม อุบัติเหตุร้ายแรงซึ่งทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก หรือเหตุการณ์อื่นที่มีหน่วยงานสำคัญเกี่ยวข้องและคาดว่าจะสื่อมวลชนทุกแขนง โดยเฉพาะสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ จะทำการรายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ชุดรายงานข่าวด่วนตามแผนเผชิญเหตุของ ฝ่ายข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก คือ เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เวรทุกส่วนในขณะนั้น โดยบรรณาธิการข่าวในประเทศเป็นผู้พิจารณาว่าเหตุการณ์อยู่ในระดับที่สมควรรายงานข่าวด่วน หรือจัดให้มีการรายงานสด โดยรายงานพร้อมกันให้ข้อเสนอแนะแก่หัวหน้าฝ่ายข่าว และแจ้งให้ นายทหารเวรข่าวประจำวันทราบทันที เมื่อหัวหน้าฝ่ายข่าว เห็นชอบให้มีการรายงานสด จะขออนุมัติด้วยวาจาต่อผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก หรือ รองผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และประสานกับหัวหน้าฝ่ายรายการ เพื่อขอห้วงเวลาการรายงานสด รวมทั้งประสานหัวหน้าฝ่ายเทคนิค เพื่อแจ้งเตือนให้เจ้าหน้าที่พร้อมปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันต้องแจ้งให้บรรณาธิการข่าวเวร

ประจำวันกับนายทหารเวรประจำวันเตรียมการรายงานสด และจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข่าว ณ ห้องประชุม ต่อไป

บรรณาธิการข่าวประจำวัน ปฏิบัติดังนี้จัดทำข้อความข่าวตัวอักษรวิ่งให้ นายเวรข่าวประจำวันนำไปเสนอออกอากาศ

- จัดทำข่าวต้นชั่วโมงทางคลื่นวิทยุเครือข่ายกองทัพบก
- จัดทำข่าวสั้นทาง SMS
- จัดทำสคริปข่าวสั้น และลำดับในการออกอากาศ เพื่อเตรียมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตรวจสอบข้อมูลความคืบหน้ากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอออกอากาศให้ได้โดยเร็วที่สุด ซึ่งวิธีการที่ง่ายและรวดเร็ว คือ การสัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์กับเจ้าของพื้นที่ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดและเฝ้าติดตามสถานการณ์จนกว่าจะคลี่คลายสู่สภาวะปกติ

แบ่งมอบความรับผิดชอบให้กับ บรรณาธิการข่าวเวรอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติ ได้แก่ การจัดทำข้อความข่าวตัวอักษรวิ่งให้ต่อเนื่อง การประสานกับแหล่งข่าวหรือทีมข่าวในพื้นที่ การรับโทรศัพท์และการตอบข้อซักถามจากผู้ชม การสนับสนุนข้อมูลให้กับผู้ประกาศข่าวในห้องส่ง เป็นต้น ประสานนำเพิ่มข้อมูลที่เตรียมไว้โดยห้องสมุดข่าวมาใช้ประโยชน์

ทั้งนี้ ต้องรายงานให้เวรผู้ควบคุมและอำนวยการทั่วไปทราบ ประสานกับนายทหารเวรฝ่ายรายการ, นายทหารเวรฝ่ายเทคนิค เพื่อขอข่าวตัวอักษรวิ่งหรือเทปข่าวสั้นออกอากาศทันทีที่ได้รับข่าวจาก บรรณาธิการข่าวประจำวัน และขอเวลาออกอากาศเพื่อรายงานสดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยควรให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ออกอากาศสดภายใน 5 นาที ติดตามผู้ประกาศข่าวให้พร้อม ณ ห้องส่งออกอากาศ เพื่อเตรียมประกาศข่าวสด ติดตามหัวหน้าหน่วยขึ้นตรงฝ่ายข่าว และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มารายงานตัวเพื่อเตรียมจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข่าว โดยอาจมอบหมายให้ เจ้าหน้าที่เวรศูนย์สื่อสารช่วยเหลือประจำ ณ ศูนย์ปฏิบัติการข่าว เพื่อติดตามสถานการณ์, รายงานและประสานกับส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างใกล้ชิด

เวร บรรณาธิการอาวุโส ต้องให้ความช่วยเหลือในการประสานรวบรวมข้อมูลเพื่อการรายงานสด เสนอแนะประเด็นและทิศทางการนำเสนอข่าว ติดตามการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ

ผู้ประกาศข่าว ต้องเตรียมพร้อมเพื่อออกรายงานนอกสถานที่ โดยรับช่วงการรายงานสด ณ ห้องข่าว ผู้ประกาศ (เวร) ต้องพร้อมออกอากาศสดได้ภายใน 5 นาที หลังจากได้รับแจ้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกับ บก.ข่าวเวรประจำวันและค้นคว้าเพิ่มเติม

หัวหน้าชุดผลิต เตรียมจัดทำกราฟิกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและภาพ เพื่ออินเสิร์ตสนับสนุนการทำข่าวตัวอักษรวิ่ง พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ในชุดผลิต สนับสนุนการรับโทรศัพท์จากภายนอก และเสนอแนะการใช้ภาพกราฟิกที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้า (Template)

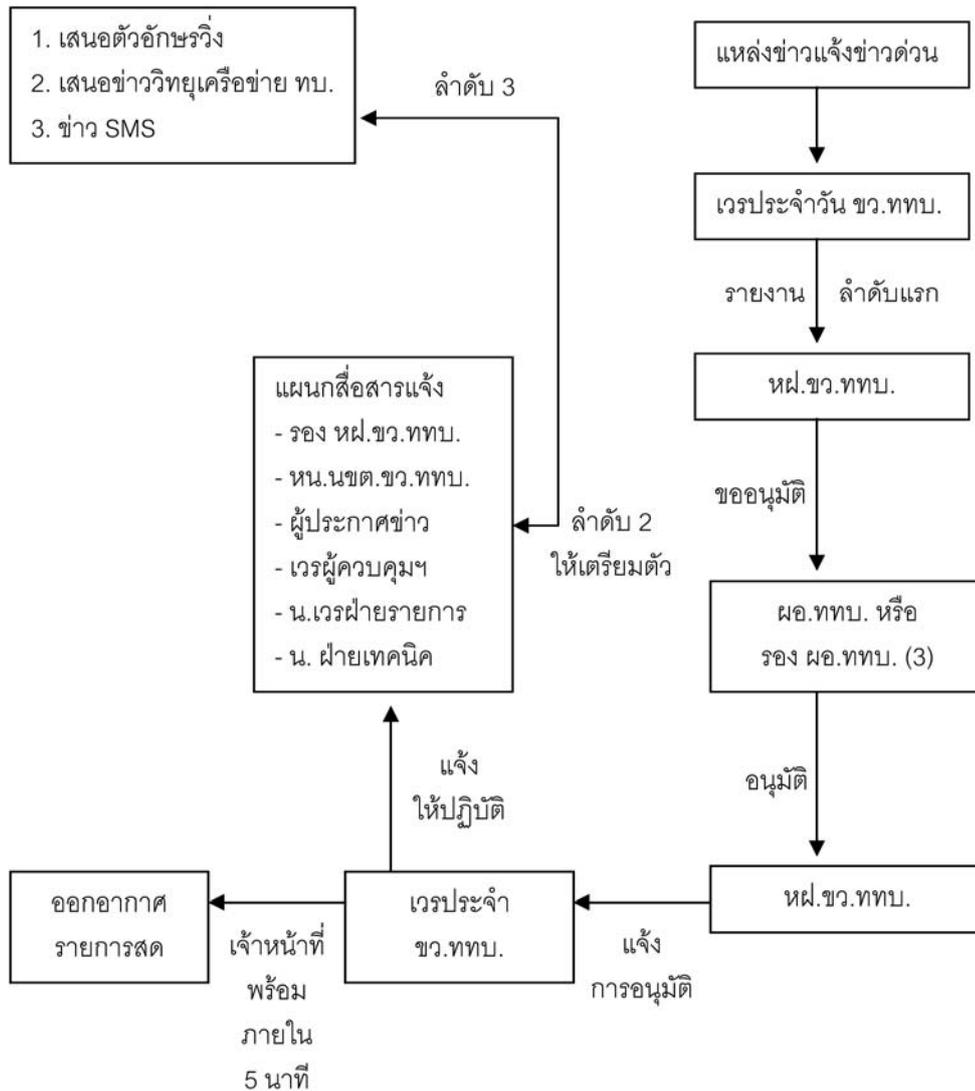
เวรเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อสาร ต้องสืบสัญญาณโทรศัพท์เพื่อใช้ในการออกอากาศสดพร้อมทั้งรับฟังข้อมูลข่าวจากสื่อวิทยุ และรายงานให้บรรณาธิการข่าวทราบ เพื่อประจำจุดที่ตั้งโทรศัพท์และรับโทรศัพท์ สนับสนุนการสื่อสารระหว่าง บรรณาธิการข่าว กับผู้ประกาศข่าว และให้ความช่วยเหลือในการติดตามตัวหัวหน้าหน่วยขึ้นตรงฝ่ายข่าว และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่รับโทรศัพท์สายนอกเพื่อตอบข้อซักถามเบื้องต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาได้สรุปแผนเผชิญเหตุในการรายงานข่าวด่วนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (Code Red) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.3

แสดงโครงสร้างแผนเผชิญเหตุกรณีข่าวด่วน

แผนเผชิญเหตุกรณีมีข่าวด่วน

ที่มา: แผนเผชิญเหตุกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (CODE RED) (น. 5), โดย สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์.

3. ประเภทงานข่าวในประเทศ

จากการสัมภาษณ์ ชิดชนก อภิชาติวรพงศ์ รองหัวหน้าแผนกข่าวในประเทศ และ วีระบุรุษ อินทรกำแหง บรรณาธิการข่าวสายการเมือง พบว่า การดำเนินงานข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ได้แบ่งงานข่าวในประเทศออกเป็น 6 ประเภท คือ ข่าวตามหมาย ข่าวตามเหตุการณ์ ข่าวตามกระแส ข่าวตามห้วงระยะเวลา สกู๊ปข่าว และข่าวเจาะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ข่าวตามหมาย

ข่าวประเภทนี้เรียกได้ว่าเป็นข่าวประชาสัมพันธ์ ซึ่งไม่ต่างอะไรกับการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผู้บริหารของหน่วยงานนั้น ๆ ลักษณะเช่นนี้ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวฝาก หรือเรียกว่า ข่าวดาว ลักษณะของข่าวจะเป็นการเผยแพร่กิจกรรมของหน่วยงาน เช่น แม่ทัพภาคที่ 4 เยี่ยมทหารป่วยเจ็บ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า, เปิดตัวสินค้า เป็นต้น ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ในการจัดงานเพื่อการกุศล ความรักความสามัคคี ข่าวประเภทนี้ยากต่อการนำเสนอให้นำสนใจ ซึ่งผู้สื่อข่าวจะต้องพยายามเขียนข่าว ประုံแต่งให้ผู้ชมสนใจไม่ใช่เฉพาะแค่บุคลากรในหน่วยงานนั้นๆ เพียงกลุ่มเดียว ต้องหยิบยกจุดเด่นของข่าวนั้น ๆ ทำให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วมในข่าวนั้น หรือใช้ภาพข่าวเป็นตัวนำข้อมูล ให้ความเด่นที่ภาพมากกว่าสาระข่าว หากเขียนเป็นแค่ข่าวนำเสนอในรูปแบบเรียบ ๆ แน่แน่นอนว่าข่าวประเภทนี้จะทำให้ภาพรวมของข่าวด้อยคุณภาพลง ไม่สามารถแข่งขันในธุรกิจสื่อได้ แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธข่าวประเภทนี้ได้

3.2 ข่าวตามเหตุการณ์

ข่าวตามเหตุการณ์ เป็นข่าวที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันเป็นการนำเสนอความสดของข่าว สื่อต่าง ๆ จะแข่งขันแย่งกันนำเสนอด้วยความรวดเร็ว เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ข่าวประเภทนี้ได้แก่ การปฏิบัติการทางทหาร ตำรวจ ข่าวเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก คลื่นสึนามิถล่ม 6 จังหวัดภาคใต้ ข่าวอาชญากรรม ไฟไหม้ จั๊ตว์ประกัง คลังยาบ้า เป็นต้น ข่าวประเภทนี้ทีมข่าวจะต้องมีความตื่นตัวตลอดเวลา ผู้สื่อข่าวต้องอาศัยประสบการณ์ ไหวพริบที่จะเข้าถึงแหล่งข่าวให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ อย่างรวดเร็ว ขณะที่ช่างภาพต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม แบตเตอรี่ เทปเพียงพอที่จะเก็บภาพเหตุการณ์ ความอดทน กล้าเสี่ยงภัยเพื่อให้ได้ภาพที่สื่ออารมณ์ ความรู้สึกกับผู้ชมได้มากที่สุด การแข่งขันในการนำเสนอข่าวประเภทนี้ ต้องระวางความผิดพลาดในเนื้อหาและความเร็วในการแข่งขันนำเสนอข่าวโทรทัศน์ มีปัจจัยภายในเป็นตัวกำหนด คือ ช่วงเวลานำเสนอข่าว หากเหตุการณ์ข่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลารายการบันเทิง ละครที่แม่บ้าน

ติดกันงอมแงมทั่วบ้านทั่วเมือง นโยบายของผู้บริหารถือว่าสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องกล้าตัดสินใจ ตัดเข้าข้าวด้วนทันที โดยพิจารณาคุณค่าของข้าวว่ามีความเหมาะสม สมควรเร่งรีบที่จะต้องแย่ง แข่งขันให้ประชาชนได้รับทราบหรือไม่

3.3 ข้าวตามกระแส

ข้าวประเภทนี้ มักเป็นข้าวของบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม และได้รับความสนใจจากประชาชน เป็นข้าวที่ประชาชนอยากรู้มักจะเป็นข้าวประเภท Talk of the town เช่น ข้าวใน วงการบันเทิง แหม่ม แคทลียา แม็คอินทอช ท้องหรือไม่ท้อง เมื่อเกิดประเด็นดังกล่าวขึ้นมาจะมีการตามล่าหาความจริงในข้าว สื่อบางประเภทก็อาศัยโอกาสความอยากรู้ของประชาชนกอบโกย รายได้ดีแผ่อย่างต่อเนื่อง เจาะลึกปล่อยไม่จิกกลายเป็นข้าวตามกระแสที่ประชาชนอยากรู้ เช่น ประชาชนอยากรู้ว่าใครจะเป็นนายกรัฐมนตรี หลังจากการปฏิรูปการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นต้น ดังนั้นข้าวตามกระแสจึงเป็นข้าว ประเภทหนึ่งที่ต้องนำเสนอ เนื่องจากเป็นข้าวที่ประชาชนอยากรู้ และเป็นการเพิ่มอรรถรสของข้าว ให้มีความหลากหลาย

3.4 ข้าวตามช่วงระยะเวลา

ข้าวประเภทนี้ สามารถกำหนดแผนการทำข้าวได้ล่วงหน้า มักจะเป็นข้าวที่ เกิดขึ้นในวงรอบปี ได้แก่ เทศกาลสำคัญต่าง ๆ เช่น เทศกาลวันสงกรานต์ ลอยกระทง หรือวัน สำคัญ เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ เป็นต้น ข้าวประเภทนี้ เป็นแผนงานข้าวที่รู้ล่วงหน้าและเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี และผู้ชมรับรู้ติดตามมาทุกปีอาจเกิดความ เบื่อหน่ายกับความซ้ำซากจำเจในเหตุการณ์ที่เหมือนเดิม ด้วยปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นความท้าทาย ในการนำเสนอ ผู้สื่อข่าวซึ่งออกไปเห็นเหตุการณ์จะต้องหาประเด็นและวิธีการนำเสนอให้แตกต่าง และน่าสนใจด้วยการเสนอข้อมูลทางลึก ใช้ภาษารูปแบบการเขียนข่าวให้สั้นกระชับ หรือบางข่าว อาจเสนอข่าวแบบเบา ๆ โดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการนำเสนอ และใช้เทคนิคการตัดต่อ ภาพข่าวเข้ามา ช่วยสร้างความน่าสนใจในการติดตามชม

3.5 สก๊อปข่าว

สก๊อปข่าว มีลักษณะเช่นเดียวกับสารคดีเชิงข่าว โดยให้รายละเอียดของ เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เป็นข่าวอยู่ในขณะนั้นมากพอที่จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในประเด็นข่าว สาเหตุหรือที่มาของข่าว โดยอาจจะทำเป็นบทสรุปบทวิเคราะห์ หรือการมองเห็นในอนาคต สารคดีเชิงข่าวมีลักษณะเหมือนรายการสั้น สามารถเสนอแผนงานข่าวล่วงหน้าได้มักจะหยิบ ประเด็นร้อน เหตุการณ์ที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชนมาเป็นประเด็นทำสก๊อปข่าว เช่น วิกฤตเศรษฐกิจไทย 2552 ส่วนการนำเสนอนอกจากจะให้ผู้ชมได้รู้รายละเอียดแล้ว ก็อาจ

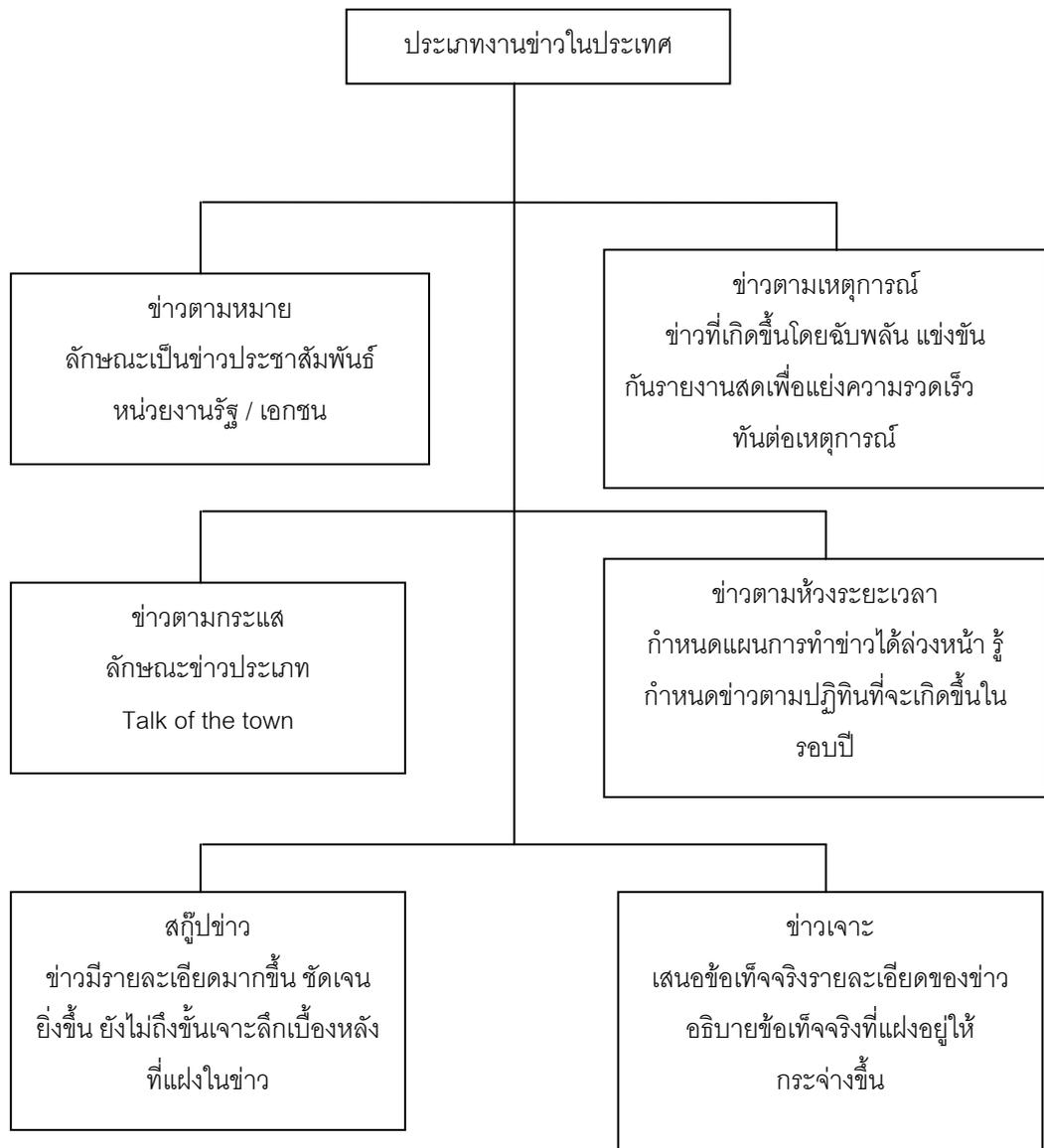
สอดแทรกแง่คิดและความบันเทิงในการนำเสนอได้ ขึ้นอยู่กับรูปแบบการนำเสนอ ลีลาการเขียน ซึ่งผู้สื่อข่าวจะต้องมีประสบการณ์ ไหวพริบในการเขียนข่าว และช่างภาพจะต้องเข้าใจประเด็นข่าว ในการถ่ายทำ ประกอบกับเทคนิคการตัดต่อซึ่งส่งผลต่อภาพรวมของสื่อบูปให้น่าสนใจ น่าติดตาม ไม่น่าเบื่อ ถ้าเป็นสื่อบูปข่าวในลักษณะข่าวเศรษฐกิจ การเมือง เช่น ความร่วมมือที่ยิ่งใหญ่จากการประชุมอาเซียนซัมมิท การนำเสนอจะเน้นความชัดเจนสาระความน่าเชื่อถือ แหล่งข่าวต้องมีความน่าเชื่อถือและที่สำคัญอีกประการเวลาในการนำเสนอต้องมีความพอดี ไม่ยาวเกินไปเสนอแค่ผู้ชมรู้สึกอิ่ม ไม่ใช่อิ่มจนเหื่อ โดยปกติสื่อบูปข่าวจะไม่เกิน 3 นาที โดยอาจนำเรื่องราวมาผูกเป็นการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องหลาย ๆ ตอนติดต่อกันทุกวัน หรือนำเสนอเป็นคอลัมภ์ประจำสัปดาห์ก็ย่อมทำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบรรณาธิการข่าว

3.6 ข่าวเจาะ

ข่าวเจาะ (News-Dept Program) ลักษณะของข่าวจะเป็นแบบเดียวกับรายการเบื้องหลังข่าว (News Background Program) เป็นการเสนอข้อเท็จจริงให้รายละเอียดของเหตุการณ์ข่าว อธิบายข้อเท็จจริงที่แอบแฝงอยู่ให้กระจ่างขึ้น ผู้สื่อข่าวจะต้องตั้งประเด็นข่าวแล้วรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เป็นแหล่งข่าว รวมทั้งแหล่งข่าวอื่น ๆ เช่น เอกสารมาอ้างอิงในเชิงเหตุผล เพื่อเพิ่มน้ำหนักความน่าเชื่อถือของข่าว โดยไม่สอดแทรกความคิดเห็น ข่าวประเภทนี้มักจะเลือกประเด็นข่าวที่เป็นความสนใจของประชาชน โดยเสนอให้ตรงกับความต้องการของประชาชน ให้ประโยชน์ต่อสังคม เช่น การทุจริตในการจัดซื้อเครื่องซีทีเอ็กซ์สนามบินสุวรรณภูมิ เป็นต้น ข่าวเจาะเป็นข่าวที่ทำยากที่สุด ผู้สื่อข่าวต้องมีประสบการณ์และติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและมีแหล่งข่าวที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึก น่าเชื่อถือได้ในการทำข่าวประเภทนี้อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน องค์กร และบุคคลในข่าวได้ ดังนั้นต้องใช้ระยะเวลาในการหาข้อมูล ตรวจสอบเช็คข้อมูลหลายแหล่งข่าว และควรปล่อยเสียงสัมภาษณ์แหล่งข่าวเพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้มา นอกจากนี้บรรณาธิการข่าวจะต้องตรวจสอบข้อมูลให้ละเอียดก่อนตัดสินใจนำเสนอข่าว

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาได้สรุปประเภทงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.4
แสดงโครงสร้างประเภทงานข่าวในประเทศ

ส่วนที่ 2

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานข่าวในประเทศของ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

จากการสัมภาษณ์พิเศษ สราวุธ กาพย์เดโช หัวหน้าฝ่ายข่าว ชิดชนก อภิชชาติวรพงศ์ รองหัวหน้าแผนกข่าวในประเทศ และจากการศึกษาข้อมูลเอกสารประกอบ รวมถึงหนังสือครบรอบ 50 ปี สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 2551) แล้ว พบว่า

รายการข่าวประจำวันของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จะยังคงยืนยันนโยบายในการเสนอข่าวซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสถานีที่ว่า “เสียสละ พัฒนา นำคุณค่าสู่สังคมไทย” กับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ แต่ในส่วนจากรูปแบบการนำเสนอจะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามที่ผู้บริหารฝ่ายข่าวและกองบรรณาธิการข่าว จะพลิกผันคิดหากกลยุทธ์เพื่อเข้าถึงและตอบสนองผู้ชมรายการข่าวให้ได้มากที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ โดยยึดแนวทางซึ่งเป็นหลักในการทำงาน ที่กองบรรณาธิการข่าวสร้างให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญอย่างมากกับข้อมูลเรื่องราวที่หยิบยกขึ้นมาทำเป็นข่าวด้วย

จากการศึกษาพบว่า มีปัจจัยสำคัญหลายประการ ที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสามารถสรุปได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตงานข่าว
2. ภาวะผู้นำในการดำเนินงานข่าว
3. กลยุทธ์การพัฒนางานข่าวในประเทศ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตงานข่าว

งานข่าวในประเทศ มีลักษณะงานที่จะต้องระดมมันสมองของทีมข่าว ทั้งบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว รวมทั้งความคิดเห็นการวิพากษ์วิจารณ์จากแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นักวิชาการ แม้กระทั่งสื่อคู่แข่งทางสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ก็เป็นสิ่งที่ต้องนำมาประกอบการตัดสินใจพิจารณาประเด็นข่าวให้ได้รับการกลั่นกรองอย่างเข้มข้นก่อนที่จะนำเสนอให้สาธารณชนได้รับทราบ

จากแนวคิดเกี่ยวกับนายทวารหรือคนเฝ้าประตู (The Gatekeeper concept) พบว่า ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการข่าว หัวหน้าหน่วยงานทางด้านสื่อสาร รวมทั้งผู้จัดการโฆษณาเปรียบเสมือน ผู้ทำหน้าที่ Gatekeeper ที่คอยควบคุมกำหนดข่าวให้ออกมาตามที่ Gatekeeper ต้องการให้เป็น เช่นเดียวกับการทำงานข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งมีผู้บริหารกำหนดนโยบาย มีอำนาจสั่งการกำหนดทิศทางข่าว โดยมีทีมข่าว บรรณาธิการข่าวที่หมุนเวียนกันเข้าเวรแต่ละวัน เป็นตัวจักรขับเคลื่อนการนำเสนอข่าว

จากการที่ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก และวิธีสังเกตแบบมีส่วนร่วมพบว่า มีปัจจัยภายในองค์กร และปัจจัยภายนอกองค์กร ที่มีผลต่อการพัฒนางานข่าวในประเทศสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยแยกย่อยรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยภายในองค์กร

1.1.1 การบริหาร

จากโครงสร้างการบริหารงานแผนกข่าวในประเทศ จะมีการแยกย่อยเป็น สายต่าง ๆ ทั้ง แผนกข่าวในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 6 สายข่าว คือ สายราชสำนัก สายการเมือง สายเศรษฐกิจ สายสังคม สายทหาร และสายอาชญากรรม โดยมีลักษณะของโครงสร้างแบบ กระจายอำนาจ มีผู้บริหารสั่งการลงมาตามลำดับขั้นตอน โดยรองผู้อำนวยการ (3) จะรับผิดชอบดูแลฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งรวมถึงฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการ ฝ่ายสารสนเทศ ฝ่ายการตลาด ซึ่งฝ่ายข่าวจะมีการจัดระบบการทำงานเป็นขั้นตอนดังที่กล่าวมาแล้ว ให้เป็นไปตามนโยบายของ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จากการศึกษาพบว่า

- การบริหารงานแบบระบบราชการ สั่งการแบบ Top Down จากบนสู่ล่าง

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกบริหารงานภายใต้ระบบราชการ สั่งการแบบ Top Down จากบนสู่ล่าง จึงทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานข่าวในประเทศ ด้วยสาเหตุของระบบที่บางครั้งไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเท่าที่ควร เนื่องจากมีขั้นตอนเป็นจำนวนมาก ทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า ซึ่งการดำเนินงานข่าวต้องการความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ทั้งนี้การนำเสนอข่าวบางข่าว จำเป็นจะต้องนำเรื่องเรียนให้ผู้บริหารพิจารณา ก่อนจึงจะนำเสนอข่าวนั้น ๆ ได้ รวมทั้งการเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อ จัดจ้างอุปกรณ์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญต่อภาวการณ์แข่งขันกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของหัวหน้าฝ่ายข่าว พันเอกพิเศษ สรวุฑ กาศย์เดโช ที่กล่าวว่า

ในข้อดีอยู่เราเป็นระบบกึ่งราชการ เพราะฉะนั้นในส่วนของการเบิกจ่ายงบประมาณในเรื่องของการเสนอหลักการและเหตุผลต่าง ๆ จะต้องอ้างอิงระเบียบราชพัสดุด้วย มันไม่เหมือนบริษัท อย่างช่อง 3

เค้าเป็นบริษัท ผู้บริหารเค้าประชุมบอร์ดพอสรุปลงตัว เค้าสามารถทำได้เลย เงินจ่ายเลย อย่างช่อง 5 ต้องขออนุมัติหลักการขึ้นไป กว่าจะอนุมัติ กว่าจะเริ่มทำอนุมัติหลักการเรื่องออกมาเข้าขบวนการเข้าระบบการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มันก็จะทำให้ขั้นตอนการทำงานเนียบบางครั้งมันก็เลยสะดุด คืออาจจะไม่สามารถทำอะไรได้รวดเร็ว เท่ากับที่เป็นบริษัทเอกชนเค้าสามารถตัดสินใจ (สราวุธ ทรัพย์เดโช, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

อย่างไรก็ตาม ในการบริหารงานตามระบบราชการ ถึงแม้จะเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีการคัดกรอง ตรวจสอบข่าวสารก่อนนำเสนอต่อประชาชนในหลายขั้นตอน แต่ทั้งนี้ก็เพื่อให้ข่าวที่นำเสนอมีความถูกต้อง แม่นยำ เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด รวมทั้งการนำเสนอข่าวแบบเป็นกลาง ตรงไปตรงมา ก็จะนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือจากผู้ชม นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานยังมีความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีรายได้ที่แน่นอนและมีสวัสดิการที่ดี ตลอดช่วงอายุการทำงานจนเกษียณ 60 ปี ซึ่งไม่มีความแตกต่างกับข้าราชการทั่วไป

- การนำเสนอข่าวต้องดำเนินงานภายใต้กรอบ นโยบายของกองทัพ และสถานีเป็นสำคัญ

นโยบายการบริหารงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ต้องนำเสนอข่าวด้วยความเป็นกลาง ซึ่งนำสังคมไปในทางที่ถูก ที่ควร มุ่งเน้นให้เกิดความรัก ความสามัคคี ทำให้ประเทศชาติไม่เกิดความแตกแยก และเกิดความเข้าใจอันดี ที่จะนำมาสู่ความมั่นคงของประเทศและความจงรักภักดีในองค์พระมหากษัตริย์ จึงไม่เน้นการนำเสนอข่าวในรูปแบบของการเจาะลึกประเด็นความขัดแย้งในสังคม และประเทศชาติ หรือการนำเสนอข่าวที่อาจทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม โดยต้องอยู่ภายใต้กรอบของความถูกต้องเป็นสำคัญ ไม่เสนอข่าวที่ยังไม่มีความชัดเจน ข่าวที่เป็นการพาดพิงบุคคล ไม่เน้นเสนอภาพหวาดเสียว ภาพความรุนแรงต่าง ๆ ข่าวอาชญากรรมจะต้องเป็นข่าวที่กระทบกับความเป็นอยู่ของประชาชน ภาพอุบัติเหตุ การฆ่าตัวตาย หรือข่าวที่เป็นลักษณะ “ข่าวชาวบ้าน” ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ มักไม่ได้เสนอออกอากาศ

ทั้งนี้ ก็เพื่อป้องกันการนำเสนอข่าวที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของประเทศในสายตาประชาคมโลก เนื่องจากสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกเป็นทีวีโกลบอลเน็ตเวิร์ค (TGN) ที่สามารถรับชมได้ทั่วโลกใน 177 ประเทศ ดังนั้นสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกจึงให้ความสำคัญในเรื่องการคัดกรองข่าวสารก่อนนำเสนอต่อประชาชนเป็นอย่างมาก โดยต้องดำเนินงานภายใต้กรอบ นโยบายของกองทัพ และสถานีเป็นสำคัญ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อจำกัด

ในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ที่ต้องนำเสนอข่าวสารข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ให้ประชาชนได้รับรู้ในทุกเรื่อง

นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มีการนำเสนอข่าวที่เป็นทางการ ซึ่งเป็นข่าวของหน่วยงานของรัฐ และกองทัพเป็นจำนวนมาก ขาดการทำข่าวในลักษณะวิเคราะห์ เจาะลึก ทั้งยังไม่นิยมนำเสนอข่าวในรูปแบบของการเล่าข่าว ซึ่งผู้ประกาศข่าวสามารถแสดงความคิดเห็น ชี้นำสังคมได้ อย่างไรก็ตาม การนำเสนอข่าวในรูปแบบที่จำกัด ทำให้ข่าวขาดอรรถรส และความหลากหลาย ไม่มีการแต่งแต้มสีสันบนหน้าจอ เนื่องจากระบบโครงสร้างที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบข่าว จึงไม่สามารถสนองตอบความต้องการของผู้ชม และตลาดได้มากนัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อความนิยมในการรับชมข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ทั้งนี้ รองหัวหน้าฝ่ายข่าว พันเอกพิเศษ อุทัย แต้มทอง ได้กล่าวไว้ว่า

การทำงานของช่อง 5 ไม่เหมือนกับช่องอื่น ๆ คือ เราต้องทำตามนโยบายภายใต้กรอบของทหาร คือ ไม่สามารถที่จะฝ่าฝืนกฎได้ ข้อดีคือสามารถควบคุมการบริหารงานข่าวภายใต้การบริหารของทหารได้จริง ๆ แต่การทำงานข่าวต้องเปิดกว้าง แต่ช่อง 5 ไม่เหมือนกับช่องอื่น ๆ (อุทัย แต้มทอง, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

- การปรับเปลี่ยนผู้บริหารตามกำหนดวาระ อาจทำให้ขาดความชัดเจนและความต่อเนื่องในนโยบายการปฏิบัติงานได้

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารตามกำหนดวาระ โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูง ซึ่งเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรมาช่วยราชการ ทั้งนี้เมื่อผู้บัญชาการทหารบกเปลี่ยน ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ก็จะเปลี่ยนตามไปด้วย หรือระดับผู้บริหารในฝ่ายข่าว เช่น หัวหน้าฝ่ายข่าว รองหัวหน้าฝ่ายข่าว และหัวหน้าแผนกข่าวในประเทศ ก็จะเปลี่ยนไปตามบัญชีโยกย้ายประจำปี จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในนโยบายการปฏิบัติงาน นอกจากนี้สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกยังไม่มีแผนแม่บท ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินงานข่าวในประเทศที่ชัดเจน เมื่อผู้บริหารแต่ละคนมาดำรงตำแหน่งในแต่ละยุค แต่ละสมัย ก็จะมีมุมมอง ทิศทาง หรือวิสัยทัศน์ที่แตกต่างกันไป จึงทำให้ทิศทางการดำเนินข่าวในประเทศในแต่ละปี ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมแน่ชัด ซึ่งบางปีอาจเน้นข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง หรือข่าวทหาร ซึ่งส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานขาดความกระตือรือร้น ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะพัฒนางานข่าว เนื่องจากเห็นว่าเมื่อผู้บริหารเปลี่ยน แนวทางนโยบายการทำงานก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ขณะที่สถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ จะมีแผนแม่บท

ในการดำเนินงานข่าวในประเทศที่ชัดเจน จึงทำให้รูปแบบ ลักษณะการดำเนินงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกยังไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ชิดชนก อภิชาติวรพงศ์ รองหัวหน้าแผนกข่าวในประเทศ ได้กล่าวว่า

เมื่อผู้บัญชาการทหารบกเปลี่ยน ก็จะโยกไปถึงผู้อำนวยการช่อง 5 คนใหม่ ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่อง ทิศทางของข่าวจะเปลี่ยนขึ้นเปลี่ยนแปลงหรืออยู่เฉย ๆ ตามแนวเดิมตลอด ขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการ ซึ่งอยู่เต็มทีก็ 2-3 ปี เมื่อผู้อำนวยการเปลี่ยน หัวหน้าฝ่ายข่าวก็เปลี่ยน แต่พลเรือนยังอยู่กับที่ ก็จะเข้ายุคที่ว่ารอหัวหน้าฝ่ายก่อน รอผู้อำนวยการว่าจะวางนโยบายอย่างไร จะเน้นข่าวอะไรเป็นพิเศษ บันเทิงเอาใหม่ จะทหารอย่างเดียว เน้นความมั่นคง การเมืองเล่นน้อย ๆ หรือเน้นเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกที่ต้องรอก่อนรอนโยบายก่อน ผู้ปฏิบัติงานขาดความกระตือรือร้น (ชิดชนก อภิชาติวรพงศ์, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ประกาศข่าว ชลรัศมี งาทวีสุข ที่กล่าวว่า “การเริ่มต้นใหม่ตลอดเวลาของผู้บริหารระดับหัวหน้าฝ่าย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ กว่าจะเรียนรู้งาน กว่าจะเข้าใจองค์กรก็ไปแล้ว และก็มีผู้บริหารมาเริ่มต้นใหม่ กว่าจะเรียนรู้งาน กว่าจะเข้าใจองค์กร ก็ไปอีกแล้ว” (ชลรัศมี งาทวีสุข, สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2552)

- ระบบอุปถัมภ์ ที่มีอยู่สูงในองค์กรทำให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานข่าวในประเทศ

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก บริหารงานภายใต้ระบบอุปถัมภ์ที่มีอยู่สูงในองค์กร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานข่าวในประเทศ เนื่องจากบุคลากรผู้ปฏิบัติงานข่าวที่เข้ามาทำงานในแผนกข่าวในประเทศส่วนใหญ่มาจากระบบอุปถัมภ์ หรือระบบฝาก ทำให้บุคลากรเหล่านั้นยังขาดศักยภาพ ความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติงานข่าวได้ในทันที จึงต้องได้รับการฝึกฝน โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ลองผิดลองถูก ซึ่งทำให้พบปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานข่าวเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ ประสบการณ์ และยังไม่มีความเข้าใจในงานข่าวอย่างถ่องแท้ การปฏิบัติงานจึงเกิดความล่าช้า ซึ่งขัดแย้งกับงานข่าวที่ต้องการความรวดเร็ว แต่หากบุคลากรที่เข้ามาทำงานด้วยระบบอุปถัมภ์พยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีความตั้งใจที่จะเรียนรู้งาน และลงมือปฏิบัติงานจริงก็จะทำให้สามารถทำงานได้รวดเร็วขึ้น ทั้งยังสามารถนำปัญหาที่พบเจอมาเป็นบทเรียนในการแก้ไขปัญหาค้างครั้งต่อไปได้

ทั้งยังส่งผลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในแผนกข่าวในประเทศได้อย่างไม่เกิดอุปสรรค และได้รับการยอมรับจากหัวหน้า และเพื่อนร่วมงาน

อย่างไรก็ตาม ระบบอุปถัมภ์ที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องในองค์กร ต้องได้รับการพัฒนา แก้ไข โดยนำข้อดีของระบบอุปถัมภ์ ที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมในเรื่องของการมีสัมมาคาราวะ ความเอื้ออาทร ความประนีประนอม และการให้อภัย มาใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งจะส่งผลทำให้บรรยากาศในการทำงานไม่เกิดความเคร่งเครียด ผู้ปฏิบัติงานเกิดแรงจูงใจในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าต่อไป รวมทั้งต้องเร่งส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ให้ก้าวหน้าอย่างแท้จริงโดยปราศจากอคติ

- การจัดสรรบุคลากรไม่สมดุลกับงาน

ปัจจุบันพบว่า สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกยังไม่มีการจัดสรรบุคลากรในแผนกข่าวในประเทศให้สมดุลกับการปฏิบัติงาน ไม่มีการเฉลี่ยงานให้ทั่วถึง เนื่องจากการบริหารจัดการทีมข่าวซึ่งประกอบด้วย ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และพลขับ ยังไม่มีการจัดระบบที่ชัดเจน ส่วนใหญ่บุคลากรคนใดที่มีความกระตือรือร้น มีความใส่ใจในการทำงานมาก ก็จะถูกใช้งานบ่อย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานบางคนยังขาดความเชี่ยวชาญในการทำงานด้านข่าว ที่ต้องอาศัยประสบการณ์ ความชำนาญ และความรอบรู้ จึงจะทำให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็ว คล่องตัว และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ทีมข่าวควรมีการหมุนเวียนข้ามสาย เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงาน สามารถเรียนรู้ ทำข่าวได้หลายประเภท มิใช่แค่เรียนรู้งานในสายข่าวที่ตนเองประจำอยู่แค่นั้น หากเมื่อใดเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินซึ่งต้องใช้ทีมข่าวหลายทีมก็สามารถส่งการให้ทีมข่าวสายต่าง ๆ ออกปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่เกิดอุปสรรคในเรื่องการขาดทีมข่าวเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำข่าวได้

1.1.2 ความสามารถทางวิชาชีพ

- บุคลากรควรมีความเป็นมืออาชีพ และจิตวิญญาณของความเป็นสื่อมวลชน

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ยังขาดกระบวนการคัดสรรบุคลากรที่มีความเป็นมืออาชีพ มีประสบการณ์ในการทำงาน และมีความรู้ความสามารถ เข้ามาทำงานในแต่ละตำแหน่งของแผนกข่าวในประเทศ เนื่องจากระบบอุปถัมภ์ที่มีอยู่สูงในองค์กร จึงเกิดข้อจำกัดในการพิจารณาจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานข่าวยังขาดประสบการณ์ เนื่องจากจบการศึกษาไม่ตรงกับสายงานที่ปฏิบัติ หรือบางคนก็เป็นทหารมาช่วยราชการจึงไม่มีประสบการณ์หรือความชำนาญในด้านงานข่าว ดังนั้นสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกจึงควรจัดให้มีการฝึกอบรม สร้างจิตสำนึกของความเป็นสื่อมวลชน ทั้งนี้ผู้บริหารระดับ

ต่าง ๆ ที่เข้ามารับตำแหน่งในแต่ละวาระก็ควรเป็นผู้ที่เฝหาความรู้ และเร่งสั่งสมประสบการณ์ในการทำงานให้มากขึ้น เนื่องจากจะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ มองข่าว และตีประเด็นข่าวให้แตก เพราะหากเกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้นอย่างกะทันหัน จำเป็นจะต้องผ่านการพิจารณาของผู้บริหารในการสั่งการให้ทีมข่าวออกไปทำข่าวอย่างทันท่วงที

- บุคลากรควรตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง และควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานข่าว

การนำเสนอข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกในปัจจุบัน ยังไม่มีการจัดระบบ และการวางแผนงานข่าวที่ชัดเจน เน้นการนำเสนอข่าวด้วยความ เป็นกลาง ซึ่งเป็นการวางนโยบายที่กว้างไม่มีแผนแม่บทเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับงานตามหมายข่าวที่ได้รับแจ้ง หรือข่าวฝาก ซึ่งส่งผลให้บรรณาธิการข่าว และทีมข่าวขาดแนวทางการทำงานที่ชัดเจน และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะทำข่าวในแบบเปิดประเด็นเจาะลึก นอกจากนี้ ทีมข่าวและบรรณาธิการเวรประจำวันยังต้องหมุนเวียนกันออกไปทำข่าว หรือเข้าเวร จึงควรตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น ศึกษาประเด็นข่าวในแต่ละวัน เพื่อให้การตัดสินใจในการคัดเลือกกรองข่าวสาร ตลอดจนแนวทางการดำเนินข่าวในแต่ละวันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และทำให้รูปแบบการนำเสนอข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกควรเร่งพัฒนาบุคลากรให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวที่มีคุณภาพ และน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สามารถทำข่าวในเชิงแข่งขันกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ได้

ทั้งนี้ บรรณาธิการสายข่าวต่าง ๆ ควรมีการวางแผนประสานงานในการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เมื่อต้องจัดทีมข่าวเพื่อทำข่าวในแต่ละวัน ตลอดจนการจัดทีมข่าวในการ ถ่ายทอดสด ซึ่งต้องมีการวางแผน แบ่งหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละทีมข่าวอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เช่น ควรกำหนดว่าทีมไหนจะถ่ายบรรยากาศ ทีมไหนเก็บภาพเสียงกล่าวสดงานของประธานในพิธี ดังนั้นจะต้องมีช่างภาพ 1 คน ที่รับหน้าที่ ถ่ายภาพลากเสียงคำพูดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อป้องกันการเกี่ยงหน้าที่ซึ่งกันและกัน รวมทั้งการเขียนข่าวผู้สื่อข่าวจะต้องแยกประเด็นการเขียนข่าวเพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน

1.1.3 เวลาในการนำเสนอข่าวที่น้อยเกินไป ทำให้เกิดข้อจำกัด ในการคัดเลือก ข่าวสารในการออกอากาศในแต่ละวัน ทำให้ผู้ชมขาดอรรถรสในการรับชมข่าว

เวลาในการนำเสนอข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ที่ผ่านมา ทั้งหัวหน้าฝ่ายข่าว รองหัวหน้าแผนกข่าวในประเทศ และบรรณาธิการข่าว ยังเห็นว่า มีเวลาน้อยเกินไปกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นในอนาคตจึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการเสนอสู่ระดับ ผู้บริหาร ในการเพิ่มเวลาการนำเสนอรายการข่าวประจำวันของสถานี

ตารางที่ 3.4

ตารางการนำเสนอข่าว ททบ.5 ปี 2552 (วันจันทร์-วันศุกร์)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
05.25	รัฐรักษ์แผ่นดิน (05.25-05.45 น.)	20(4)	รายการเล่าเรื่องเกี่ยวกับการกระตุ้นให้คนไทยรักแผ่นดิน เน้นสาระและความรู้ประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ	การนำเสนอ พ.อ. หลักแก้ว-เบญจภรณ์ ดำเนินรายการ
05.45	มอริ่ง สปอร์ต (05.45-06.05 น.)	20(4)	สรุปข่าวกีฬาในประเทศ สรุปข่าวกีฬาต่างประเทศ สรุปข่าวกีฬาที่น่าสนใจ โปรแกรมการแข่งขัน วันรุ่งขึ้น	การนำเสนอใช้วีดีโอวอลล์ และเวอร์ชวล ประกอบรายการ
06.10	สยามเช้า (06.10-07.10 น.)	60 (12)	คุยข่าวผู้ประกาศหญิง/ชาย 2 คน สรุปข่าวหน้า นสพ./เจาะลึกวิเคราะห์/สัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์/รายงานสดจากสถานที่เกิดเหตุข่าว ตปท.ที่น่าสนใจ	การนำเสนอใช้วีดีโอวอลล์ และเวอร์ชวล ประกอบรายการ

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
07.05	สถานีสนามเป้า (07.05-08.30 น.)	85 (17)	คุยข่าวผู้ประกาศหญิง/ ชาย 3 คน วิเคราะห์เจาะลึก/ สัมภาษณ์สด การเมืองเศรษฐกิจสังคม/ สื่ूपรีองเรียกจำบุญช่วย	การนำเสนอใช้วีดิโอวอลล์ และเวอร์ชวล ประกอบ รายการ
08.30	บุษบายามเช้า (08.30-09.20 น.)	50 (9)	เน้นสาระบันเทิง ปกิณกะ กลุ่มเป้าหมายวัยรุ่น คนทำงาน โดยสอดแทรก ข่าวบันเทิง	ดำเนินรายการโดย ผู้ประกาศข่าวรุ่นใหม่จาก GEN 5 จำนวน 3 คน
09.55	ทันข่าว (09.55-10.00 น.)	5 (1)	ข่าวสั้น/ข่าวคืบหน้า	ข่าวเด่นประจำวัน
10.00	คุยข่าว 10 โมง (10.00-10.40 น.)	40 (7)	รายการข่าววาไรตี้ เน้นกลุ่มเป้าหมายแม่บ้าน คนรุ่นใหม่ คนทำงาน	การนำเสนอแบ่งเป็น 3 ช่วง - ช่วงที่ 1 ห้องรับข่าว เสนอประเด็นข่าวที่ น่าสนใจในรอบวัน - ช่วงที่ 2 ช่วงคุยข่าวเล่า เรื่องโดยสัมภาษณ์แขก รับเชิญ - ช่วงที่ 3 ช่วงคุยทำข่าว ที่นำเสนอทั้งศิลปะ บันเทิง อาสาคล้ายทุกซ์ ประเทศไทยวันนี้

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
11.50	ข่าวภาคเที่ยง (11.50-12.30 น.)	40 (6)	นำเสนอแบบกึ่งทางการ(มี รับส่ง/คุยแต่ไม่ทำทุกข่าว) เน้นการรายงานสดข่าว สำคัญขยายประเด็นเด่น+ เปิดประเด็นใหม่ แยกรายการวิเคราะห์ข่าว เศรษฐกิจ+ต่างประเทศ ข่าวกีฬา/บันเทิงออกไป อย่างชัดเจน - การนำเสนอใช้วีดิโวลล์ และเวอร์ช่วลประกอบ รายการ	- ไตเติ้ล/หัวข้อข่าว (2 นาที) - ข่าวเด่นในประเทศ (9 นาที) - วิเคราะห์ประเด็น เศรษฐกิจ (4 นาที) - โฆษณา 1 (1.30 นาที) - รายงานศูนย์ข่าวภูมิภาค (9 นาที) - โฆษณา 2 (1.30 นาที) - ข่าวต่างประเทศ (3 นาที) - โฆษณา 3 (1.30 นาที) - ข่าวกีฬา (3 นาที) - ข่าวบันเทิง (3 นาที) - โฆษณา 4 (1.30 นาที) - ผู้ประกาศกล่าวลา/ จบข่าว (1 นาที)
13.35	ทันข่าว (13.35-13.40 น.)	5(1)	-ข่าวสั้น/ข่าวคืบหน้า	-ข่าวในประเทศ/ข่าว ต่างประเทศ
15.55	ทันข่าว (15.55-16.00 น.)	5(1)	- ข่าวสั้น/ข่าวคืบหน้า	- ข่าวในประเทศ/ข่าว ต่างประเทศ
16.55	ทันข่าว (16.55-17.00 น.)	5(1)	- สรุปข่าวเด่นพาดหัว - โปรโมทข่าวภาคค่ำ	- ข่าวในประเทศ/ข่าว ต่างประเทศ/กีฬา

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
19.05	ข่าวภาคค่ำ (19.05-20.10 น.)	65(11)	คุยข่าวผู้ประกาศหญิง/ ชาย 5 คน เน้นสาระและ ความรู้เพิ่มเติมจากข่าว ด้วยการนำเสนอแบบ ข่าวเด่น+เปิดประเด็นใหม่ แยกรายงานข่าวเศรษฐกิจ แยกรายงานข่าว ต่างประเทศ+วิเคราะห์ แยกข่าวกีฬาออกได้อย่าง ชัดเจน - การนำเสนอใช้วิดีโอ วอลล์และเวอร์ช่วล ประกอบรายการ	- ไตเติลข่าว/หัวข้อข่าว (2 นาที) - ข่าวเด่นในประเทศ/ ภูมิภาค (11 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวเด่นในประเทศ/ ภูมิภาค (10 นาที) - ลมฟ้าพยากรณ์(3 นาที) ระบบเวอร์ช่วล - โฆษณา 2 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ+ วิเคราะห์ข่าว (8 นาที) - โฆษณา 3 (2 นาที) - ข่าวกีฬา (8 นาที) - โฆษณา 4 (2 นาที) - จารึกไว้ในแผ่นดิน (1 นาที)
20.00	ข่าวใน พระราชสำนัก (20.00-20.10 น.)	10(2)	ข่าวในพระราชสำนัก	- ไตเติลข่าวใน พระราชสำนัก (2 นาที) - ข่าวในพระราชสำนัก (7 นาที) - โฆษณา 5 (3 นาที) - ผู้ประกาศกล่าวลา (1 นาที) - ไตเติลข่าว/จบข่าว (1 นาที)

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
22.00	เจาะประเด็น ข่าวร้อน (22.05-22.30 น.)	25(4)	- ข่าวคืบหน้า - วิเคราะห์ประเด็นข่าวร้อน - สรุปข่าวที่น่าสนใจ - สัมภาษณ์สดประเด็นข่าวร้อน - การนำเสนอใช้วิดีโอวอลล์และเวอร์ชวล ประกอบรายการ	- ไตเติลข่าว (1 นาที) - สรุปข่าวเด่น (3 นาที) - วิเคราะห์ประเด็นร้อน (5 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวที่เกิดขึ้นหลัง 2 ทุ่ม (3 นาที) - วิเคราะห์ประเด็นร้อนเศรษฐกิจ (5 นาที) - โฆษณา 2 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ/ทิศทางข่าววันพรุ่งนี้ (3 นาที) - จบข่าว
00.10	ข่าวเด่นภาคดึก (00.10-00.30 น.)	20(4)	สรุปข่าวเด่นประจำวัน	- ไตเติลข่าว (30 วินาที) - ข่าวด่วน/สรุปข่าวประจำวัน (5 นาที) - ข่าวเด่นภูมิภาค (4 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ (2 นาที) - ข่าวกีฬา (2 นาที) - โฆษณา 2 (2 นาที) - ทิศทางข่าวที่ต้องติดตาม (2 นาที) - ผู้ประกาศกล่าวลา/จบข่าว (30 วินาที)

ที่มา: ตารางการนำเสนอข่าว ททบ.5 ปี 2552 (น.1), โดย สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 2552, เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์.

ตารางที่ 3.5

ตารางการนำเสนอข่าว ททบ.5 ปี 2552 (วันเสาร์ - วันอาทิตย์)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
05.30	เปิดข่าวเช้า (05.30-05.55 น.)	25(4)	คุยข่าวผู้ประกาศหญิง/ชาย 2 คน เน้นสาระและความรู้ เพิ่มเติมจากข่าวด้วย การนำเสนอแบบ lifestyle	- ไต่เตลข่าว (30 วินาที) - ผู้ประกาศพูดคุย (1 นาที) - ข่าวที่เกิดขึ้นในช่วงดึก (1 นาที) - สรุปข่าวในประเทศ (4 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวภูมิภาค (10 นาที) - โฆษณา 2 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ (2 นาที) - ข่าวกีฬา (2 นาที) - ไต่เตลท้าย (30 วินาที)
08.00	ทันข่าว (08.00-08.05 น.)	5(1)	ข่าวสั้น/ข่าวคืบหน้า	- ข่าวที่น่าสนใจ - วันเสาร์กองทัพเพื่อ ประชาชน - วันอาทิตย์ สรุป สถานการณ์ได้
10.00	ทันข่าว (10.00-10.05 น.)	5(1)	ข่าวสั้น/ข่าวคืบหน้า	- ข่าวในประเทศ/ข่าว ต่างประเทศ
12.00	เจาะข่าวเสาร์ – อาทิตย์ (12.00-12.30 น.)	30(5)	นำเสนอแบบกึ่งทางการ (มีการรับส่ง/คุยแต่ไม่ทุก ข่าว) เน้นการรายงานสด ข่าวสำคัญขยายประเด็น เด่น+เปิดประเด็นใหม่ - การนำเสนอใช้วิดีโอวอลล์ และเวอร์ชวลประกอบ รายการ	- ไต่เตลข่าว (30 วินาที) - ผู้ประกาศพูดคุย (2 นาที) - ข่าวในประเทศ/ข่าว ภูมิภาค (5 นาที) - สกู๊ปอินไซด์กองทัพ (3 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ (3 นาที)

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
				- ข้าวगीฟ้า (7 นาที) - โฆษณา 2 (3 นาที) - ข้าวบันเทิง (4 นาที)
13.55	ทันข่าว (13.55-14.00 น.)	5(1)	ข่าวสั้น/ความคืบหน้า	- ข่าวในประเทศ
15.40	ทันข่าว เสาร์ (15.40-15.45 น.) อาทิตย์ (15.50-15.55 น.)	5(1)	ข่าวสั้น/ข่าวคืบหน้า	- ข่าวในประเทศ/ข่าว ต่างประเทศ
17.00	ทันข่าว (17.00-17.05 น.)	5(1)	ข่าวสั้น/ข่าวคืบหน้า	- ข่าวในประเทศ/ข่าว ต่างประเทศ
18.00	ข่าวพาดหัว (18.00-18.05 น.)	5(1)	สรุปข่าวเด่นเป็นข่าวพาด หัวประจำวัน โปรโมทข่าว ภาคค่ำ	- ข่าวในประเทศ - ข่าวต่างประเทศ - ข้าวगीฟ้า
19.05	ข่าวภาคค่ำ (19.05-20.00 น.)	65(11)	นำเสนอแบบกึ่งทางการ (มีการรับส่ง/คุย แต่ไม่ทำ ทุกข่าว) เน้นการรายงาน สดข่าวสำคัญ สกู๊ปข่าว ขยายประเด็นเด่น สรุปข่าว เศรษฐกิจรอบสัปดาห์ แยก รายงานข่าวต่างประเทศ+ วิเคราะห์ - การนำเสนอใช้วิดีโอ วอลล์และเวอร์ช่วล ประกอบรายการ	- ใต้เตี๊ยมข้าว/หัวข้อข่าว (2 นาที) - ข่าวเด่นในประเทศ/ ภูมิภาค (10 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวเด่นในประเทศ/ ภูมิภาค (11 นาที) - ลมฟ้าพยากรณ์ (3 นาที) - โฆษณา 2 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ+ วิเคราะห์ข่าว (8 นาที)

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
				<ul style="list-style-type: none"> - โฆษณา 3 (3 นาที) - ข่าวกีฬา (8 นาที) - โฆษณา 4 (2 นาที) - ไตเติลข่าวในพระราชสำนัก (2 นาที)
20.00	ข่าวในพระราชสำนัก (20.00-20.10 น.)	10(2)	ข่าวในพระราชสำนัก	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวในพระราชสำนัก (7 นาที) - ข่าวโฆษณา (5 นาที) - ผู้ประกาศกล่าวลา (1 นาที) - ไตเติลท้ายข่าว/จบข่าว (1 นาที)
22.00	ทันข่าวเด่น (22.00-22.20 น.)	20(4)	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวคืบหน้า - วิเคราะห์ประเด็นข่าวร้อน - สรุปข่าวที่น่าสนใจ - สัมภาษณ์สดประเด็นข่าวร้อน - การนำเสนอใช้วิดีโอ วอลล์และเวอร์ชวล ประกอบรายการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไตเติลข่าว (1 นาที) - สรุปข่าวเด่น (3 นาที) - วิเคราะห์ประเด็นร้อน (5 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวที่เกิดขึ้นหลัง 2 ทุ่ม (3 นาที) - วิเคราะห์ประเด็นร้อน เศรษฐกิจ (5 นาที) - โฆษณา 2 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ/ทิศทางข่าววันพรุ่งนี้ (3 นาที)

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

เวลา	รายการ	นาที	รูปแบบการนำเสนอ	หมายเหตุ
00.10	ข่าวเด่นภาคใต้ (00.10-00.30 น.)	20(4)	สรุปข่าวเด่นประจำวัน	- ใต้ใต้ข่าว (30 วินาที) - สรุปข่าวประจำวัน (5 นาที) - ข่าวเด่นภูมิภาค (4 นาที) - โฆษณา 1 (2 นาที) - ข่าวต่างประเทศ (2 นาที) - ข่าวกีฬา (2 นาที) - โฆษณา 2 (2 นาที) - ทิศทางข่าว (2 นาที) - ผู้ประกาศกล่าวลา (30 วินาที)

ที่มา: ตารางการนำเสนอข่าว ททบ.5 ปี 2552 (น.5), โดย สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 2552, เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์.

จากตารางเวลาการนำเสนอข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ในแต่ละวันพบว่าข่าวที่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผลิตเองมีเวลารวมทั้งหมด 4 ชั่วโมง 33 นาที โดยจะเน้นสัดส่วนของข่าวในประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น ข่าวในพระราชสำนัก 30% ข่าวทหาร 30% นอกจากนี้เป็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม ข่าวกีฬา ข่าวภูมิภาค และข่าวต่างประเทศ อีก 40% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ พบว่า เวลาในการนำเสนอข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกมีน้อยมาก เนื่องจากรายได้หลักของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มาจากการขายเวลาให้กับผู้จัดรายการ และผู้จัดละคร ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกมีความมั่นคง และสามารถแข่งขันในเชิงธุรกิจกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ได้ จึงจำเป็นต้องแบ่งสัดส่วนเวลาของสถานีให้แก่การนำเสนอข่าวในประเทศ และให้บริษัทเอกชนมาเช่าซื้อช่วงเวลา เพื่อผลิตรายการข่าว รายการต่าง ๆ และละคร ซึ่งต้องเฉลี่ยกันไป ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมรู้สึกไม่อึดอ้อม และขาดอรรถรสในการรับชมข่าวที่นำเสนอในแต่ละวัน ทั้งยังอาจทำให้ผู้ชมพลาดการติดตามข่าวได้ ตามที่ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวสายทหาร จารุวรรณ อินพรหม กล่าวไว้ว่า

สิ่งที่ ททบ.5 ต้องปรับปรุง คือ เวลาข่าวที่นำเสนอในห้วงปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแผนทุกปีตามผังรายการ ผู้บริหารของช่อง 5 ให้ความสำคัญกับข่าวน้อยมาก จะเอาเวลาที่เหลือจากผังรายการมานำเสนอข่าว ซึ่งคนดูไม่รู้เรื่องผังรายการด้วย แม้กระทั่งเราเองที่เป็นเจ้าหน้าที่เราก็ไม่รู้ว่ช่วงข่าวต้นชั่วโมงขึ้นอย่างไร บางที่ข่าวบ่ายสองเราเปิดขึ้นมาดูข่าวจบไปแล้ว เพราะว่ามันขึ้นก่อน เวลา 5 นาที เพราะฉะนั้นช่อง 5 หนึ่งต้องให้ความสำคัญกับเวลาในการนำเสนอข่าวมากขึ้น โดยเฉพาะเวลาไม่ควรเปลี่ยนแปลงทุกปี และเวลาจะต้องแม่นยำไม่ใช่เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ (จารุวรรณ อินพรหม, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2552)

ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวสายอาชญากรรม จีระศักดิ์ กัณฐสุทธิ ก็ได้กล่าวสอดคล้องกันว่าสิ่งที่ช่อง 5 ควรทำก็คือ การเพิ่มเวลาข่าว คือสัดส่วนข่าวน้อยไป โดยเฉพาะตอนเที่ยงวัน ตอนเช้า ตอนค่ำ 3 ช่วงเวลาที่คนจะดูข่าว ยังน้อยไปนิดหนึ่ง ควรจะเพิ่มอีกประมาณ 10%-20% ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดของ ช่อง 5 คือเวลาข่าวจะน้อย ซึ่งจะเห็นว่าตัวเนื้อข่าวที่ออกมามันจะสั้นมาก ซึ่งเหมือนกับคนกินข้าวไม่อิ่ม (จีระศักดิ์ กัณฐสุทธิ, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2552)

นอกจากนี้ ด้วยระยะเวลาในการนำเสนอข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ที่มีน้อย อาจทำให้แหล่งข่าวขาดความเชื่อถือได้ หากข่าวนั้น ๆ ไม่ได้ออกอากาศ อีกทั้งเวลาข่าวที่มีอยู่จำกัดยังต้องสูญเสียไปกับข่าวฝาก หรือข่าวที่มีผลประโยชน์ซ่อนเร้น ดังที่ บรรณาธิการข่าวสายเศรษฐกิจ ศพทวุฒิ วัจนานนท์ ได้กล่าวในเรื่องนี้ไว้ว่า “การจัดงานออกไปทำข่าว บางงานไม่น่าสนใจ เป็นงานฝาก ถ้าทำเพื่อสังคมก็ควรทำ ถ้าเป็นกิจกรรมงานผู้ใหญ่ ไม่ควรให้เบียดบังเวลาข่าวที่น่าสนใจ ถ้าเป็นงานทหาร ควรนำเสนอให้คนดูแล้วรู้สึกว่าจะทำเพื่อสังคม” (ศพทวุฒิ วัจนานนท์, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

1.2 ปัจจัยภายนอกองค์กร

1.2.1 สภาวะการแข่งขัน ส่งผลให้แต่ละสถานีต่างก็พยายามนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาที่ประชาชนให้ความสนใจ และเลือกชมมากที่สุด

สภาวะการแข่งขันระหว่างสถานีนับเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ ที่มีผลต่อการพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เพราะแต่ละสถานีต่างแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจ ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจากสภาวะการแข่งขันดังกล่าว ทำให้สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าว ให้มีความแตกต่างจากคู่แข่ง ภายใต้นโยบายการ

นำเสนอข่าว ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นกลาง สร้างสรรค์ ส่งเสริมภารกิจของกองทัพและอุดมการณ์ของชาติ ชี้นำสังคมไปในทางที่ถูกที่ควร สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม

1.2.2 ความสนใจและความต้องการของผู้ชม ถือเป็นหัวใจหลักของการนำเสนอข่าว ดังนั้นสถานีต้องกำหนดทิศทางข่าว และกลุ่มผู้ชมให้ชัดเจน

การนำเสนอข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของผู้รับสาร นั่นก็คือ “ผู้ชม” เป็นสำคัญ ดังนั้น สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกจำเป็นต้องรู้จักตัวตน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสถานีก่อนว่าต้องการนำเสนอข่าวในรูปแบบใด และมีกลุ่มผู้ชมประเภทไหน ทั้งนี้ หลักการนำเสนอข่าวโดยทั่ว ๆ ไปจะยึดหลัก 3 ประเด็น คือ เสนอข่าวที่ประชาชนอยากรู้ เช่น นายกรัฐมนตรีคนต่อไปจะเป็นใคร, ข่าวที่ประชาชนจำเป็นต้องรู้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยขณะนี้เป็นอย่างไ, ข่าวที่ประชาชนควรรู้ เช่น ข้อมูล ข่าวสาร ฝนตก น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น ซึ่งเป็นภาพรวมในการนำเสนอข่าว แต่การนำเสนอข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จะมีกรอบเป็นสถานีของกองทัพ จึงต้องเสนอข่าวเพื่อตอบสนองนโยบาย และเจตนารมณ์ในการก่อตั้งสถานี คือ เป็นสื่อที่สนับสนุนงานด้านความมั่นคงของชาติเป็นหลัก โดยเน้นการนำเสนอข่าวที่สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ของประเทศชาติที่ดีต่อประชาคมโลก ซึ่งนับเป็นจุดเด่นในการนำเสนอข่าวของสถานี แต่อย่างไรก็ตาม การนำเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว อาจนำเสนอเนื้อหาได้เพียงแค่นี้ให้ทราบเพื่อไม่ให้ตกข่าวเท่านั้น จะไม่เจาะลึกลงไปในเรื่องละเอียด ซึ่งแตกต่างจากสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ที่เป็นสื่อเชิงพาณิชย์มุ่งหารายได้เป็นสำคัญ ดังนั้น กลุ่มผู้ชมส่วนใหญ่จึงเป็นเพียงกลุ่มผู้ชมวัยทำงาน ประกอบอาชีพข้าราชการ และทหาร ที่ชื่นชอบการเสนอข่าวที่เป็นกลางไม่หวือหวา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่ของประเทศ

1.2.3 แรงกดดันทางเศรษฐกิจ (Economic Pressure) ส่งผลให้บรรณาธิการข่าวเลือกตัดข่าวที่ไม่มีผู้สนับสนุน โดยไม่ได้พิจารณาจากคุณค่าของข่าวเป็นหลัก

จากการศึกษาพบว่า สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกมีระยะเวลาในการนำเสนอข่าวในประเทศของที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องถูกบั่นทอนลง หากมีการถ่ายทอดสดพิธีการสำคัญ หรือมีเหตุการณ์สำคัญแทรกขึ้นมา รวมทั้งกิจกรรมการกุศลต่าง ๆ ที่องค์กร หรือหน่วยงานภายนอกได้ขอเวลาจากสถานีเพื่อออกอากาศ ซึ่งสถานีไม่ต้องการให้กระทบต่อผู้ผลิตรายการ และผู้จัดละครที่เข้าเวลาของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จึงจำเป็นต้องบั่นทอนเวลาการนำเสนอข่าวในประเทศ ซึ่งสถานีเป็นผู้ผลิตเองลง นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวในประเทศในแต่ละวัน จำเป็นจะต้องพิจารณาข่าวในพระราชสำนักเป็นหลัก หากวันใดข่าวในพระราชสำนักมีระยะเวลาในการออกอากาศที่มาก ก็จะทำให้บั่นทอน

เวลาข่าวอื่น ๆ ออกไปจากเวลาเดิมที่มีอยู่อย่างจำกัด ตามสัดส่วนที่สถานีแบ่งให้อีกด้วย นอกจากนี้ ข่าวที่มีผู้สนับสนุนยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อการคัดเลือกข่าวในประเทศเพื่อออกอากาศในแต่ละวัน ซึ่งข่าวที่มีผู้สนับสนุนก็จะได้รับการพิจารณา คัดเลือกออกอากาศก่อน โดยบางครั้งจำเป็นที่จะต้องเลือกตัดข่าวที่ไม่มีผู้สนับสนุนออก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเด่น ๆ ในรอบวันนั้น อย่างไรก็ตามสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกพยายามแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการจัดรูปแบบข่าวที่มีผู้สนับสนุนให้แยกออกมาเป็นข่าวที่มีคอลัมภ์ชัดเจน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของสถานี

1.2.4 สถานการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนั้น จากสถานการณ์ความเป็นไปของโลกและสถานการณ์ภายในประเทศ นับเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าว

จากความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกและสถานการณ์ภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเกิดสงคราม การก่อวินาศกรรม ภาวะวิกฤต การประชุมหรือความตกลงร่วมกันในระดับโลกหรือระดับชาติ การร่วมมือกันทางธุรกิจ อุบัติเหตุ อุบัติภัยที่มีความรุนแรง ฯลฯ รวมทั้ง ช่วงเวลาของความตื่นตัวในขณะนั้น ซึ่งนับเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เพื่อออกอากาศในแต่ละวัน ทั้งนี้ หากสถานการณ์ในขณะนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันกะทันหัน และกำลังเป็นที่สนใจอยู่ในช่วงเวลานั้น ก็มักจะได้รับการคัดเลือกสำหรับออกอากาศก่อน ซึ่งข่าวอื่น ๆ ก็จะต้องย่นความสำคัญลงไปทันที เช่น เหตุการณ์การก่อวินาศกรรมตึกเวิลด์เทรดโรคใช้หวัดสายพันธุ์ใหม่ 2009 ที่ระบอบไปทั่วโลก เป็นต้น ดังที่ หัวหน้าฝ่ายข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก พันเอกพิเศษ สรวุฑ กาศย์เดโช กล่าวว่

เราจะต้องดูว่าในแต่ละวัน ข่าวมีมุมมองสำคัญไปตรงจุดไหนบ้าง ข่าวที่เราจะนำเสนอเข้ากับเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง เมื่อเราพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม เราก็จะหยิบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมาเป็นจุดขาย มาใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ข่าวนั้นก็จะเป็นข่าวเด่นสำหรับวันนั้น (สรวุฑ กาศย์เดโช, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2552)

จากการศึกษา ผู้ศึกษาสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตงานข่าว โดยแสดงแผนภูมิได้ ดังนี้

ภาพที่ 3.5

แสดงโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตงานข่าวในประเทศ

2. ภาวะผู้นำในการทำงานข่าว

ในหนังสือครบรอบ 51 ปี สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก, 2552, น. 29) ได้กล่าวถึงการบริหารงานของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งเป็นองค์กรในหน่วยงานของกองทัพบก โดยมีผู้อำนวยการ คือ พลโทกิตติทัศน์ บำเหน็จพันธุ์ และรองผู้อำนวยการ 3 คน คือ พลโทเกษม อากาศวิภาต รอง ผอ.ททบ. (1) ฝ่ายเทคนิค พลตรี อำนวย ทองสุโชติ รอง ผอ.ททบ. (2) และพลตรี ธีรรัฐพล สมคะเน รอง ผอ.ททบ. (3) ฝ่ายปฏิบัติการ ดำเนินงานเป็นผู้บริหาร ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบริหารกิจการโทรทัศน์กองทัพบก (กบท.) โดยมี พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา ผู้บัญชาการทหารบก ในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและบริหารงานสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ให้สอดคล้องกับนโยบาย และความมุ่งหมายของกองทัพบกและรัฐบาล โดยเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มีทั้งพลเรือนและทหารปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ซึ่งมีสถานีเครือข่ายทั่วประเทศ

ในการดำเนินงานข่าวในประเทศ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มีนายทหารระดับสูงเป็นผู้สั่งการ หรือเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานข่าวเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย ซึ่งฝ่ายข่าวมีนโยบาย ในการนำเสนอข่าว คือ รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นกลาง สร้างสรรค์ ส่งเสริมภารกิจของกองทัพ และอุดมการณ์ของชาติ โดยผู้นำจะมีระยะเวลามาช่วยราชการเฉลี่ยคราวละไม่ถึง 2 ปี ทำให้การดำเนินงานข่าวมักสะดุดกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายไปพร้อม ๆ กับการเปลี่ยนแปลงผู้นำ ซึ่งผู้นำที่เป็นทหารอาชีพเมื่อถูกเปลี่ยนบทบาทให้มาเป็นผู้นำด้านงานข่าวมักจะยึดติดอยู่กับการสั่งการ และการบริหารงานแบบ Top down จากบนสู่ล่าง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการทำงานข่าว ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวจนกลายเป็นการทำงานแบบเผด็จการ ขณะทำงานข่าวจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย หลายแผนก ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการผลิตข่าว ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ฉะนั้นบทบาทของผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้งานข่าวมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ในการพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผู้นำในระดับต่าง ๆ ควรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตามทฤษฎีภาวะผู้นำแบบ PM ของ Misumi ที่มีแนวคิด ว่า ผู้นำมีหน้าที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นผู้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม โดยผู้นำทุกคนจะประกอบไปด้วยพฤติกรรมแบบ P และพฤติกรรมแบบ M ในปริมาณที่แตกต่างกัน

P (Performance behavior)	หมายถึง	มิติมุ่งเน้นผลงาน
M (Maintenance behavior)	หมายถึง	มิติมุ่งเน้นสัมพันธภาพของกลุ่ม

Misumi และคณะ (Misumi, Hiroinichi, Yoshida, Emiko & Yasushi, 1990) ได้แบ่งภาวะผู้นำออกเป็น 4 แบบ คือ

1. ภาวะผู้นำแบบ PM หมายถึง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่มุ่งเน้นผลงานสูง และมุ่งเน้นสัมพันธภาพสูง
2. ภาวะผู้นำแบบ P หมายถึง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่มุ่งเน้นผลงานสูง และมุ่งเน้นสัมพันธภาพผลงานต่ำ
3. ภาวะผู้นำแบบ M หมายถึง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่มุ่งเน้นสัมพันธภาพของกลุ่มสูง และมีพฤติกรรมมุ่งเน้นผลงานต่ำ
4. ภาวะผู้นำแบบ PM หมายถึง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมด้านมุ่งเน้นผลงาน และมุ่งเน้นสัมพันธภาพของกลุ่มต่ำ

ดังนั้น จากการศึกษาผู้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนางานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ดังนี้

1. มุ่งเน้นความสำเร็จของผลงานสูง จนทำให้เกิดความกดดันต่อการทำงาน เนื่องจากมีระยะเวลาการบริหารงานแบบจำกัด

ผู้นำในระดับผู้บริหารของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกส่วนใหญ่ จะเป็นทหารมาช่วยราชการ ซึ่งมีวาระเฉลี่ยคราวละไม่ถึง 2 ปี จึงต้องเร่งรีบในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามนโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงกลายเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นความสำเร็จของผลงานสูงจนทำให้เกิดแรงกดดันต่อการทำงาน ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานข่าวในประเทศ

2. ยึดติดกับระบบสั่งการ เน้นกฎระเบียบและวินัยอย่างเคร่งครัดจนขาดสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มีภาพลักษณ์ที่เหมือนปิดกั้นข่าวสาร เผด็จการ ดังนั้นการที่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จะนำเสนอข่าวในประเทศให้ออกมาดี และมีคุณค่า ผู้บริหารจึงไม่ควรยึดติดกับระบบทหารในแบบสั่งการ จำเป็นจะต้องเรียนรู้ และมีความเข้าใจต่อการทำงานข่าวอย่างแท้จริง ถึงแม้จะต้องดำเนินการตามนโยบายของสถานีเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการนำเสนอข่าว เช่น การห้ามนำเสนอข่าวที่ส่งผลกระทบต่อรัฐบาล และกองทัพ หรือทำให้สังคมเกิดความแตกแยก ภาพลักษณ์ของประเทศเกิดความเสียหาย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้บริหารมีจุดมุ่งหมาย และทิศทางในการนำเสนอข่าวที่ชัดเจนตรงกัน ก็จะทำให้สามารถบริหารและพัฒนาข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกให้ก้าวหน้าและพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว แต่หากผู้บริหารแต่ละคนต่างทำ ต่างสั่งการอย่างไร้จุดหมาย ไม่มี

นโยบายที่แน่ชัดในการนำเสนอข่าวในประเทศ อาจส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานกลัวถูกลงโทษ หากปฏิบัติงานขัดต่อคำสั่งของผู้บริหาร ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานข่าวในด้านลบได้

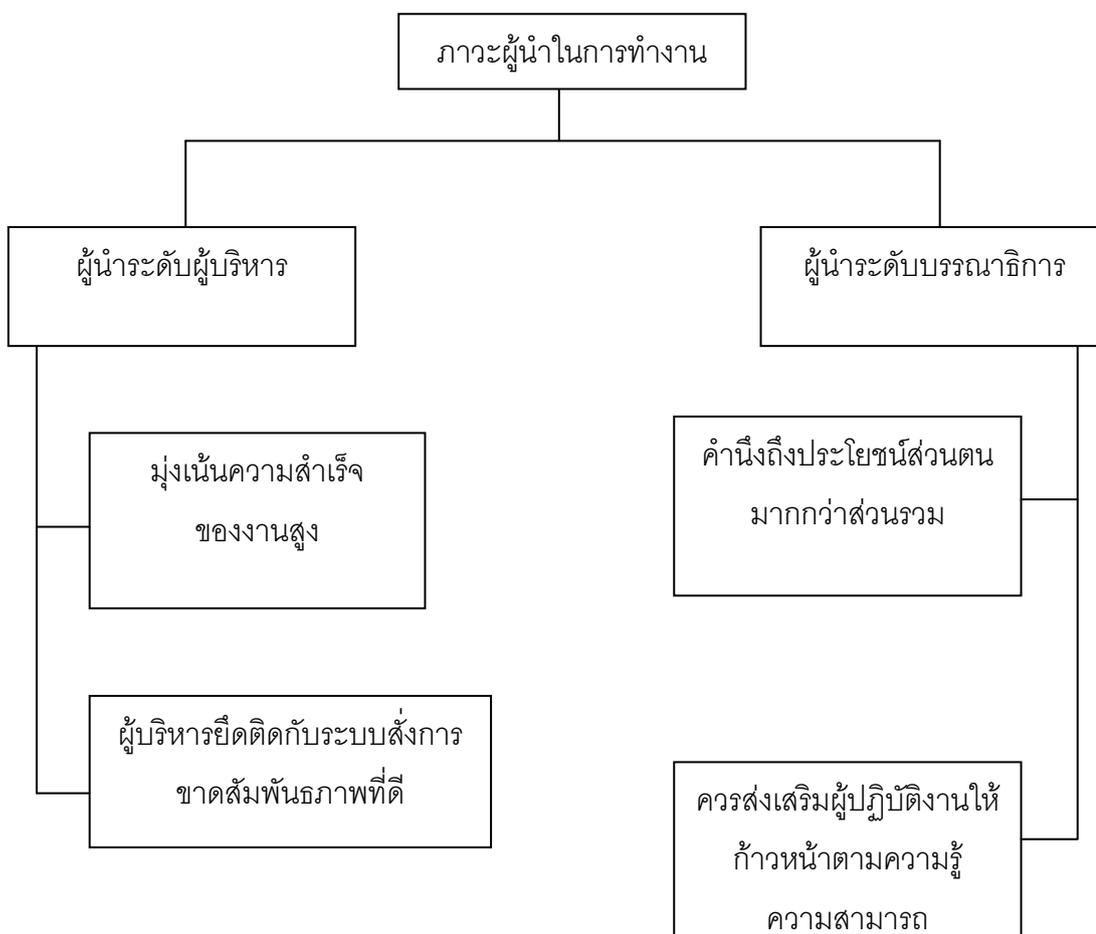
3. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

จากการศึกษาพบว่า ในการดำเนินงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผู้นำระดับบรรณาธิการข่าวบางคนยังคำนึงถึงผลประโยชน์ และตำแหน่งของตนเอง มากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม เช่น การเลือกนำเสนอข่าวที่ได้รับประโยชน์แอบแฝงบางประการ ทั้งนี้ บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถยังไม่ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมให้ก้าวหน้าในหน้าที่ การงานอย่างแท้จริง จนทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกท้อแท้ ไม่มีความตั้งใจ และขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน

จากการศึกษา พบว่าผู้นำในระดับผู้บริหารบางคนยังใช้อำนาจในการตัดสินใจ คัดเลือกนำเสนอข่าวสารที่มีผลกระทบต่อประเทศชาติ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องรอการสั่งการ และขาดการมีส่วนร่วม ขณะทำงานข่าวควรมีการระดมกำลัง วิทยุทวิภาคีหาคุณค่าของข่าว เพื่อถ่วงถ่วงประเด็นข่าวที่น่าสนใจในการนำเสนอจะทำให้ข่าวมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนผู้นำระดับบรรณาธิการข่าวบางคน ยังคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถยังไม่ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมอย่างแท้จริง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการนำเสนอข่าวได้ไม่มากนัก ทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้นำในระดับผู้บริหารเป็นไปในด้านลบ ผู้ปฏิบัติงานข่าวจะทำงานตามหน้าที่ มากกว่าการทุ่มเทด้วยจิตใจ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปภาวะผู้นำในการบริหารงานข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ได้ดังนี้

ภาพที่ 3.6
แสดงโครงสร้างภาวะผู้นำในการบริหารงานข่าวในประเทศ

3. กลยุทธ์การพัฒนางานข่าวในประเทศ

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัญหาเกิดที่ “คน” และ “ระบบ” ซึ่งฝังรากลึก กลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กรมายาวนาน สืบเนื่องมาตั้งแต่ความมุ่งหมายในการก่อตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ด้วยจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อประโยชน์ในการฝึกศึกษาของเจ้าหน้าที่ทหารให้มีความชำนาญ สามารถติดตามความก้าวหน้าของวิทยาการด้านวิทยุโทรทัศน์ได้
2. เพื่อบริการความรู้และความบันเทิงให้แก่ทหารและประชาชน
3. เพื่อเป็นสื่อความเข้าใจอันดีระหว่างกิจการทหารของชาติกับประชาชน

สำหรับการบริหารจะมีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ 3 คน เป็นผู้บริหารชั้นตรงต่อคณะกรรมการบริหารกิจการโทรทัศน์กองทัพบก โดยมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นประธาน และมีหน้าที่กำหนดนโยบายและบริหารงานสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกให้สอดคล้องกับนโยบายและความมุ่งหมายของกองทัพบกและรัฐบาล จากการศึกษา ผู้ศึกษาสามารถสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อมุ่งสู่กลยุทธ์การพัฒนางานข่าวในประเทศได้ดังนี้

แนวทางการแก้ไขระบบ

1. ผู้บริหารที่เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกคน ควรยึดแผนแม่บทของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกเป็นนโยบายในการบริหารงาน มิใช่เปลี่ยนนโยบายทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการ ซึ่งผู้อำนวยการแต่ละคนมักจะเปลี่ยนแปลงตามผู้บัญชาการทหารบกทำให้มีช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ในการเข้ามาบริหารงาน จึงมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้ง จนทำให้ขาดความชัดเจน และไม่มีทิศทางในการบริหารงานข่าวที่แน่ชัด

2. ปรับระบบการทำงานให้มีความคล่องตัว ควรบริหารงานแบบเอกชนมากกว่าการยึดติดกับระบบราชการ

3. ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานมีอำนาจในการตัดสินใจการนำเสนอข่าวได้ทุกสถานการณ์ เพื่อความรวดเร็ว โดยไม่ขัดต่อนโยบายกองทัพบกและนโยบายสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

4. ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่พลเรือนที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ก้าวขึ้นมาบริหารงานในระดับผู้บริหาร

5. ควรปรับปรุงแก้ไขพิจารณากำลังคนให้สอดคล้องกับงานของแต่ละแผนก และให้บุคคลไปนั่งตามตำแหน่งปฏิบัติงานตามที่ขยายโครงสร้างอย่างแท้จริง หรือโยกย้ายให้ตรงตามความสามารถ ดังนั้นจึงต้องจัดการสำรวจการปฏิบัติงานตามโครงสร้างอย่างแท้จริงว่าเป็นการขยายอัตราคนให้เหมาะสมกับงานหรือไม่ รวมทั้งมีการปฏิบัติงานจริงตามที่ได้มีการปรับย้ายหรือไม่

6. ปรับเปลี่ยน โยกย้าย บรรณาธิการ และทีมข่าวให้หมุนเวียนได้ทุกสายงานเพื่อความรอบรู้ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการประสานงาน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกสายข่าวรวมทั้งสลายข้ออ้าง เพื่อป้องกันการเกิดผลประโยชน์ซ้อนเร้น

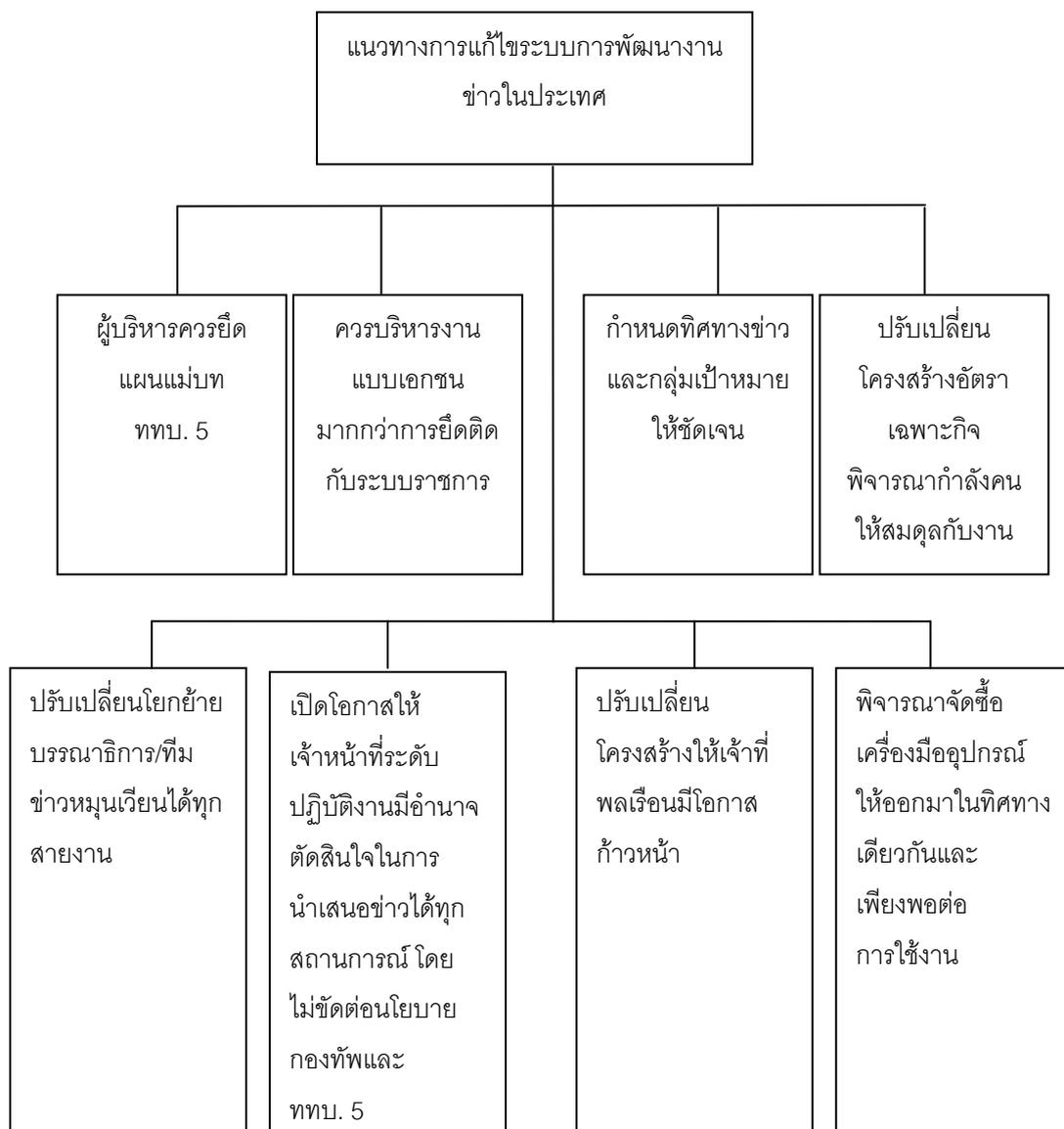
7. กำหนดทิศทางข่าวในประเทศและกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยสำรวจกลุ่มเป้าหมายหลักซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่จะรับชมข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และสำรวจกลุ่มผู้ชมของแต่ละช่องว่างเป็นกลุ่มใด เพื่อวางแผนแบ่งกลุ่มผู้ชมของช่องอื่นให้มาเป็นกลุ่มย่อยของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

8. ควรพิจารณาจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ในการผลิตงานช่างให้ออกมาในทิศทางเดียวกันอย่ามีหลายระบบ และมีเพียงพอต่อความต้องการ เพื่อลดขั้นตอนในการผลิตให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาสามารถสรุปกลยุทธ์การแก้ไขระบบ โดยแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 3.7

แสดงโครงสร้างแนวทางการแก้ไขระบบการพัฒนางานช่างในประเทศ

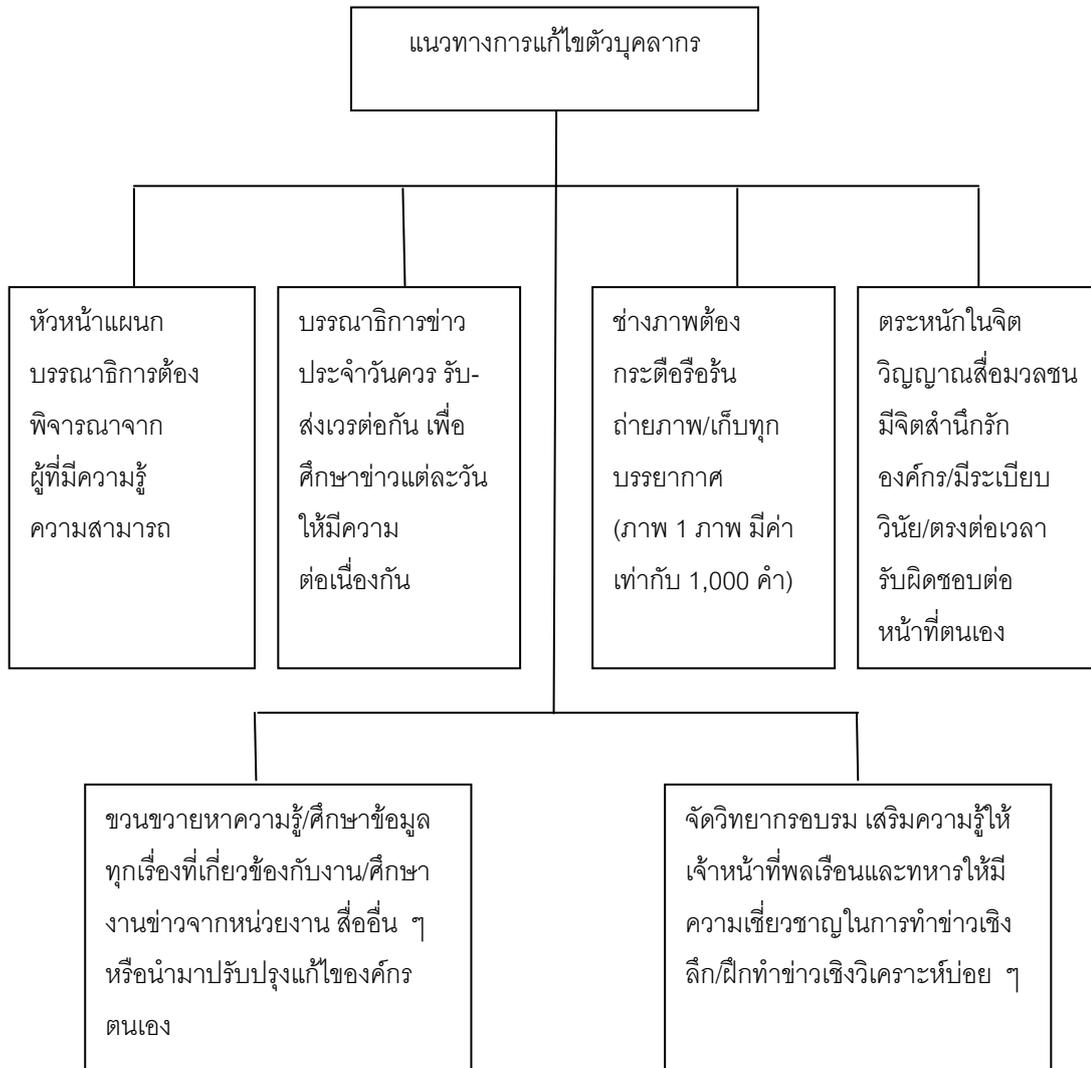

แนวทางการแก้ไขบุคลากร

1. บุคคลที่เข้ามานั่งในตำแหน่งหัวหน้าแผนก หรือบรรณาธิการ จะต้องพิจารณาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมข่าว
2. บรรณาธิการข่าวประจำวันของแต่ละวัน ควรรับ-ส่งเวรต่อกัน เพื่อศึกษาข่าวให้มีความต่อเนื่อง มิใช่ทิ้งงานโดยไม่รอการส่งมอบเวรและไม่ได้มีการพูดคุยศึกษางานข่าวที่จะส่งต่อกัน ทิศทางข่าวแต่ละวันจึงไม่เหมือนกัน เนื่องจากบรรณาธิการมีความชอบและความถนัดในข่าว นั้น ๆ แตกต่างกัน
3. ช่างภาพจะต้องมีความกระตือรือร้นถ่ายภาพ เก็บทุกบรรยากาศ เนื่องจากข่าวโทรทัศน์ภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นรายละเอียดของถ้อยคำบรรยายข่าวที่ถูกจำกัดด้วยเวลา (หมายถึงแต่ละข่าวมีเวลาออกอากาศน้อย) ดังนั้นภาพจึงช่วยสร้างความเข้าใจในข่าวนั้น ๆ ได้ดี ดังคำกล่าวที่ว่า ภาพ 1 ภาพ มีค่าเท่ากับ 1,000 คำ นอกจากนี้ภาพยังทำให้ผู้ชมเกิดความเชื่อถือในข่าวนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดีเพราะเชื่อในสิ่งที่เห็น (Seeing is Believing)
4. ผู้ปฏิบัติงานข่าวในทุกระดับต้องตระหนักในจิตวิญญาณของความเป็นสื่อมวลชน และมีจิตสำนึกเกิดความรักในองค์กรมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง
5. ผู้ปฏิบัติงานข่าวในทุกระดับควรขวนขวายหาความรู้ ศึกษาหาข้อมูลทุกส่วนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงานข่าว รวมทั้งศึกษางานข่าวจากหน่วยงานสื่ออื่น ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขงานข่าวในองค์กรของตนเอง
6. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกควรจัดวิทยากร อบรม เสริมความรู้ให้เจ้าหน้าที่ทั้งพลเรือนและทหารมีความรู้ เชี่ยวชาญในการทำข่าวเชิงลึก และฝึกทำข่าวเชิงวิเคราะห์บ่อย ๆ ผู้ศึกษาสามารถสรุปกลยุทธ์การแก้ไขตัวบุคลากร โดยแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 3.8

แสดงโครงสร้างแนวทางการแก้ไขตัวบุคคลากร

แนวทางการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

งานข่าวจะออกอากาศได้นั้นไม่ใช่ขึ้นอยู่กับเฉพาะทีมข่าวอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีหลายฝ่ายหลายแผนก ที่ต้องร่วมปฏิบัติงานให้ถึงเป้าหมาย โดยเฉพาะสถานการณ์เร่งด่วน จำเป็นจะต้องมีการระดมความคิด วางแผนงานร่วมกัน ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง และต้องติดตามประเมินผลงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอันจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพงานข่าวให้ดีขึ้น ซึ่งมีผู้ศึกษาได้สรุปแนวทางการพัฒนาการงานข่าวมีกระบวนการของการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1. ผู้สื่อข่าวกับบรรณาธิการข่าวต้องมีการระดมความคิดเห็น ในการทำงานโดยแลกเปลี่ยนพูดคุย หรือประเด็นข่าวร่วมกัน

ในการทำข่าวผู้สื่อข่าวถือเป็นผู้เฝ้าประตูสาร (Gate Keeper) ขึ้นต้น เป็นผู้นำพาประเด็นข่าวต่าง ๆ เพื่อนำมากลั่นกรองรวบยอดสรุป โดยมีบรรณาธิการข่าวเป็นผู้คัดเลือกตรวจสอบ และแก้ไขข่าวก่อนนำเสนอออกอากาศให้สาธารณชนได้รับทราบ ดังนั้นบรรณาธิการข่าวควรรับฟังความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว ซึ่งปัจจุบันพบว่าบรรณาธิการข่าวบางคนยังขาดการกลั่นกรองข่าว แต่จะเป็นการเรียบเรียงข่าวโดยการนำข่าวที่มีเนื้อหาสาระในทิศทางเดียวกันมาร้อยรวมกันให้เป็นข่าวเดียว ดังนั้นผู้สื่อข่าวกับบรรณาธิการข่าวจะต้องพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นข่าวนั้น ๆ ร่วมกัน ดังที่ รองหัวหน้าแผนกข่าวในประเทศ ชิตชนก อภิชาติวรพงศ์ กล่าวไว้ว่า ผู้สื่อข่าวที่ออกไปทำข่าวต้องเป็นพวกมดงาน วิ่งหาข่าว ส่วนบรรณาธิการต้องนั่งดูประเด็นกระแสต่าง ๆ แล้วมาผนวกกันว่ามีประเด็นอะไรที่น่าทำบ้าง ผู้สื่อข่าวกลับมาต้องนั่งคุยกันว่าประเด็นไหนแจ่มที่สุด ข่าวไหนไม่ได้ออกก็ไม่ใช่ไร แต่ขอให้ได้ประเด็นที่ดีที่สุด บรรณาธิการข่าวต้องคัดเลือกออกมาให้ได้ประเด็นที่โดน (ชิตชนก อภิชาติวรพงศ์, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2552)

2. การวางแผน แต่ละสายข่าวจะต้องวางแผนงานไว้ล่วงหน้าเพื่อเตรียมพร้อมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจะไม่เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน

การดำเนินงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จำเป็นที่แต่ละสายข่าวจะต้องมีการเตรียมการวางแผนงาน และมีความคิดสร้างสรรค์ เช่น เมื่อเกิดน้ำท่วมจะต้องดำเนินการรับมืออย่างไร เพื่อให้สามารถนำเสนอข่าวได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะต้องเตรียมทีมข่าวให้พร้อม โดยเริ่มจากการไปศึกษาหาข้อมูลจากกรมทรัพยากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการนำเสนอข่าว และทำกราฟฟิค ทั้งนี้หากเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริงผู้ปฏิบัติงานทุกคนก็จะสามารถทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เนื่องจากได้เตรียมการไว้เป็นอย่างดีแล้ว รวมทั้งได้นำเสนอแผนงานต่าง ๆ ต่อผู้บริหาร หากเมื่อใดมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจะไม่เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานต่าง ๆ

3. การลงมือทำ หัวหน้าแผนก บรรณาธิการข่าว ควรจัดสรรคนให้สมดุลกับงาน

จากการศึกษา จะเห็นได้ว่าปัจจัยภายในการผลิตงานข่าวในประเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ยังพบปัญหาในเรื่องกำลังคนที่ไม่สมดุลกับงาน ซึ่งหัวหน้าแผนกจะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยนึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและเป้าหมายของงานเป็นหลัก และผู้บริหารควรสำรวจแก้ไขโครงสร้างใหม่ โดยการจัดสรรตำแหน่งต่าง ๆ ให้สอดคล้องและสมดุลกับการ

ปฏิบัติงานได้จริง มีിച്ചขยายอัตราให้เจ้าหน้าที่เติบโต แต่ขาดความสมดุลในการทำงานอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

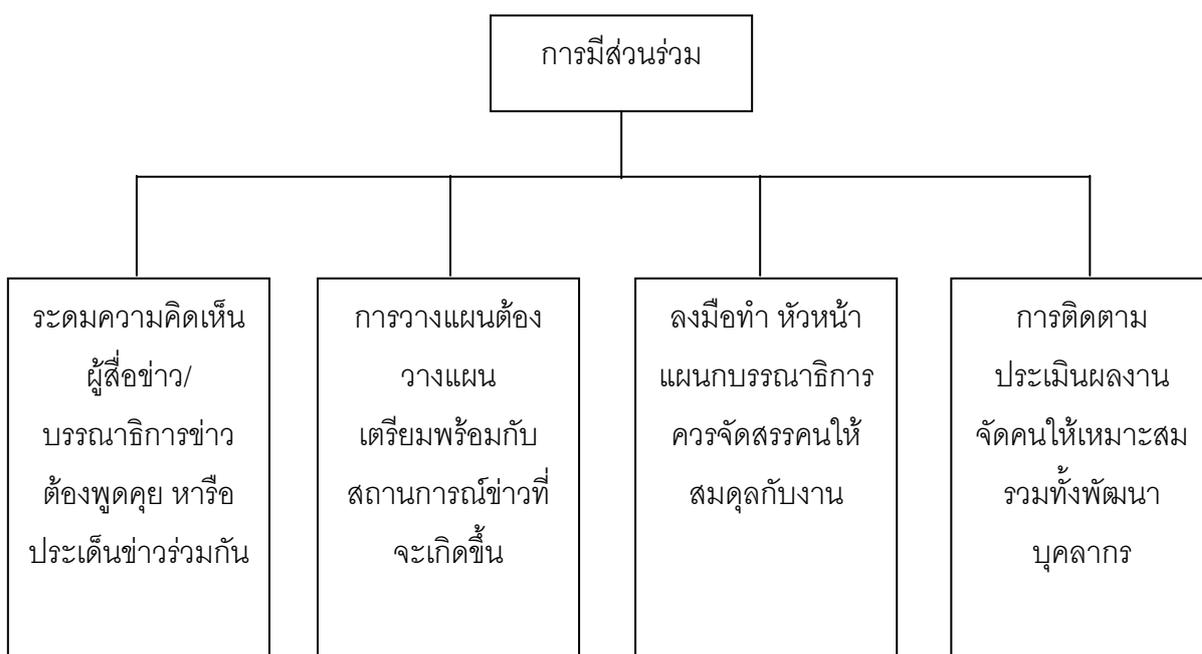
4. การติดตามประเมินผล จะต้องมีการติดตามประเมินผลงาน และประเมินศักยภาพการทำงานของบุคลากรเพื่อสร้างความกระตือรือร้นและจัดคนให้เหมาะสมกับงานรวมทั้งพัฒนาบุคลากร

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จำเป็นจะต้องมีระบบประเมินความรู้ความสามารถ และศักยภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานข่าวในประเทศ เพื่อสร้างความกระตือรือร้นในการทำงาน ทั้งนี้ต้องจัดคนให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอ โดยจัดให้มีการอบรม ส่งเสริมความรู้ ความเชี่ยวชาญในการทำข่าวเชิงลึกให้ครบทุกรูปแบบ รวมทั้งฝึกฝนให้ผู้สื่อข่าวรู้จักวิเคราะห์ นอกจากนี้ อาจส่งบุคลากรไปศึกษาในองค์กรสื่ออื่น ๆ หรือการดูงานต่างประเทศ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าว และทีมข่าวได้ทำข่าวในระดับประเทศ และระดับชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมประสบการณ์

ผู้ศึกษา สามารถสรุปการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานข่าว โดยแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 3.9

แสดงโครงสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานข่าวในประเทศ

แนวทางการพัฒนางานข่าวในประเทศ

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก นับได้ว่าเป็นองค์กรที่มีความมั่นคงบนเส้นทางการแข่งขันทางธุรกิจเพื่อช่วงชิงความนิยมในการเป็นสถานีแห่งข่าวสารมาตลอด 52 ปี ถึงแม้จะประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง แต่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกก็ยังสามารถปรับตัวให้ดำรงอยู่ได้ ทั้งยังพัฒนาคุณภาพในการผลิตและการเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กว้างขวางครอบคลุมทั่วประเทศ และทั่วภูมิภาคของโลก โดยได้มีการเสนอข่าวทั้งภาคเช้า ภาคกลางวัน ภาคเย็น ภาคค่ำ และภาคดึก ซึ่งดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของสถานี อีกทั้งมีการใช้ชุดรถถ่ายทอดข่าวผ่านดาวเทียมเคลื่อนที่ (Digital satellite News Gathering D-SNG) เพื่อการรายงานข่าวเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในทุกมุมของประเทศ นำมาเสนอต่อผู้ชมได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ถึงแม้ว่าบางแห่งอาจจะขาดเส้นทางคมนาคมก็ตาม โดยรถถ่ายทอดแต่ละชนิด จะลดข้อจำกัดลงให้น้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็นขนาดของยานพาหนะ กล้องบันทึกภาพที่ถูกดัดแปลงให้สามารถทำเทคนิคได้หลายชนิด หรือติดตั้งอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัยสามารถพูดคุยระหว่าง เจ้าหน้าที่กับผู้รายงาน และติดต่อกับสถานีได้ เพื่อนำเสนอข่าวให้ผู้ชมได้รับชมอย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องนำเสนอถึงความต่อเนื่อง โดยรถถ่ายทอดแต่ละคันจะต้องรับสัญญาณภาพจากหลายบริเวณที่ตั้งกล้องไว้ แล้วจึงส่งไปยังสถานี ทำให้ลดขั้นตอนของการที่จะต้องนำเทปบันทึกภาพแต่ละม้วนกับเข้าไปออกอากาศที่สถานี

นอกจากนี้ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกยังเตรียมตัวรองรับอนาคต ด้วยการปรับปรุงอุปกรณ์เครือข่ายการส่งสัญญาณให้เป็นระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมภายในองค์กรก่อนที่จะส่งสัญญาณดิจิทัลในอนาคต เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางของสมาพันธ์โทรทัศน์แห่งโลก ที่กำหนดไว้ว่าโทรทัศน์จะต้องส่งระบบดิจิทัลภายในปี 2558 นอกจากนั้นยังได้ใช้งบประมาณกว่า 100 ล้านบาทเพื่อสั่งซื้อรถโอบี หรือรถถ่ายทอดสดนอกสถานที่จำนวน 1 คันจากออสเตรเลีย จากเดิมที่มีอยู่แล้ว 3 คัน รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีในการนำเสนอข่าว โดยการจัดซื้อระบบการออกอากาศใหม่ คือ วิดีโอวอลล์ Video Wall ซึ่งเป็นระบบการนำเสนอข้อมูลออกทางหน้าจอ VDO WALL โดยใช้รูปแบบของการนำเสนอแบบ Interactive และสามารถ Touch Screen ได้บนจอ VDO WALL ซึ่งใช้ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับข่าวออกอากาศ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลที่สดใหม่และทันสมัย และวิซวลสตูดิโอ Visual Studio ซึ่งเป็นระบบการผลิต ฉากกราฟฟิค 3 มิติ (3D Virtual Set Creation) อย่างไม่จำกัด รวมทั้งการทำซ็อนภาพฉาก Blue/Green Screen Chroma Key แบบเรียลไทม์ เนื่องจากเป็นระบบ 3D Virtual Set อย่างเต็มรูปแบบในระดับ Advance

ซึ่งระบบดังกล่าว นับได้ว่ามีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งสำหรับการรายงานข่าวสดหรือรายการสื่อบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งรายการบันเทิง เพื่อช่วยในการเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา ในขณะที่เหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้น แต่ยังไม่สามารถหาภาพข่าวได้ทันที ระบบกราฟฟิกจะเข้ามาช่วยขยายภาพเหตุการณ์ให้ประชาชนได้เข้าใจมากขึ้น พร้อมกันนี้ยังสร้างความรู้สึกรักติดตามรายการได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งยังช่วยสื่อสารให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ทำให้สร้างอารมณ์ในการรับชมเป็นอย่างมากต่อสายตาประชาชน ซึ่งนับเป็นการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวที่เห็นได้อย่างชัดเจนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกยังคงต้องเดินหน้าพัฒนางานข่าวในประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยยึดให้นำเสนอข่าวภายใต้แนวคิด “เสียสละ พัฒนา นำคุณค่าสู่สังคมไทย” เพื่อการทำหน้าที่ของการเป็นสื่อมวลชนที่ดี และสามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงบนเส้นทางของการแข่งขัน เพื่อช่วงชิงความนิยมกับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ได้